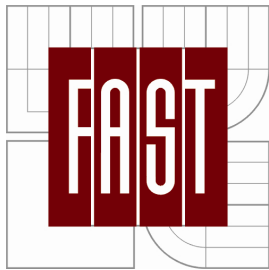

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ
ÚSTAV STAVEBNÍ EKONOMIKY A ŘÍZENÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING
INSTITUTE OF STRUCTURAL ECONOMICS AND MANAGEMENT

KVALIFIKAČNÍ PŘEDPOKLADY VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK NA STAVEBNÍ PRÁCE

QUALIFICATIONS FOR PUBLIC WORKS CONTRACTS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

JAN ŠTAFFA

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

doc. Ing. JANA KORYTÁROVÁ, Ph.D.

BRNO 2012

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	B3607 Stavební inženýrství
Typ studijního programu	Bakalářský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3607R038 Management stavebnictví
Pracoviště	Ústav stavební ekonomiky a řízení

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student	Jan Štáfa
Název	Kvalifikační předpoklady veřejných zakázek na stavební práce
Vedoucí bakalářské práce	doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Datum zadání bakalářské práce	30. 11. 2011
Datum odevzdání bakalářské práce	25. 5. 2012

V Brně dne 30. 11. 2011

.....
doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí ústavu

.....
prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc.
Děkan Fakulty stavební VUT

Podklady a literatura

- 1.Korytářová J., Hromádka, V.: Veřejné stavební investice, Brno, elektronická studijní opora, FAST VUT v Brně, 2007
- 2.Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách v platném znění
- 3.Dvořák, D., Serafín, P.: Veřejné zakázky ve stavebnictví, 2. vydání, Linde Praha, 2011
ISBN 978-7201-843-7
- 4.Korytářová, J., Hanák, T., Hrabincová, D., Hromádka, V., Marková, L., Puchýř, B.
Metodická doporučení pro sjednocení kvalifikačních a hodnotících kritérií pro veřejné
zakázky na stavební práce, zpracováno pro Jihomoravský kraj, Brno 2011, dostupné z
<http://www.krajbezkorupce.cz/Articles/806-2-Metodika+VUT.aspx>
- 5.Informační systém o veřejných zakázkách dostupný z www.isvzus.cz

Zásady pro vypracování

Na základě statistického šetření zpracovat soubor kvalifikačních požadavků na stavební práce.
Na základě četnosti výskytu jednotlivých prvků vypracovat doporučení pro jejich uplatnění.

- 1.Kvalifikační předpoklady na stavební práce pro zadávání veřejných zakázek – metodická
část dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách v platném znění
- 2.Provést šetření kvalifikace požadované zadavateli na veřejné zakázky na stavební práce v
informačním systému o veřejných zakázkách www.isvz.cz
- 3.Formulovat doporučení pro vhodný výběr kvalifikačních předpokladů pro veřejné zakázky
na stavební práce

Předepsané přílohy

Licenční smlouva o zveřejňování vysokoškolských kvalifikačních prací

.....
doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D.
Vedoucí bakalářské práce

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku kvalifikačních předpokladů veřejných zakázek na stavební práce. První část obsahuje výklad základních pojmů v oblasti veřejných zakázek a popisuje jednotlivá kvalifikační kritéria. Druhá část práce se zabývá praktickým užitím kvalifikačních požadavků. Smyslem této práce je analyzovat četnosti výskytů kvalifikačních kritérií a vypracovat podrobnou statistiku jejich skutečného použití u veřejných zakázek na území Jihomoravského kraje v roce 2011.

KLÍČOVÁ SLOVA

Veřejné zakázky na stavební práce, kvalifikační předpoklady, kvalifikace, otevřené výběrové řízení

ABSTRACT

This bachelor's thesis is focused on issue of the qualifying requirements for the public works contracts. The first part contains basic notions of the public procurement and describes the various qualifying criteria. The second part deals with practical use the qualifying requirements. The aim of this thesis is the analysis frequency occurrences of qualifying criteria and develop detailed statistics their real application in the South Moravia Region in 2011.

KEYWORDS

Public works contracts, qualifying requirements, qualification, open public tender

Bibliografická citace VŠKP

ŠTAFFA, Jan. *Kvalifikační předpoklady veřejných zakázek na stavební práce*. Brno, 2011. 67 s., 19 s. příl. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav stavební ekonomiky a řízení. Vedoucí práce doc. Ing. Jana Korytářová, Ph.D..

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně, dle pokynů vedoucí bakalářské práce. Všechny podklady, ze kterých jsem čerpal, jsou řádně uvedeny v seznamu použité literatury.

V Brně, dne 13. června 2012

.....

Jan Štaffa

Poděkování

Touto cestou bych velmi rád poděkoval doc. Ing. Janě Korytářové, Ph.D. za cenné připomínky a odborné rady, které přispěly ke zdárnému vytvoření této práce.

OBSAH

1	ÚVOD, CÍL PRÁCE	9
2	DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	11
2.1	Veřejná zakázka	11
2.2	Veřejná zakázka na stavební práce.....	11
2.3	Zadavatel veřejné zakázky	12
2.4	Dodavatel	13
2.5	Zájemce	13
2.6	Uchazeč	14
2.7	Zadávací podmínky	14
2.8	Předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce.....	14
2.9	Veřejná zakázka podle výše předpokládané hodnoty.....	15
3	DRUHY ZADÁVACÍCH ŘÍZENÍ.....	17
3.1	Otevřené řízení	17
3.2	Užší řízení	18
3.3	Jednací řízení s uveřejněním	20
3.4	Jednací řízení bez uveřejnění	21
3.5	Soutěžní dialog	21
3.6	Zjednodušené podlimitní řízení.....	22
4	KVALIFIKACE.....	24
4.1	Doba prokazování splnění kvalifikace	26
4.2	Základní kvalifikační předpoklady.....	26
4.3	Profesní kvalifikační předpoklady.....	30
4.4	Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady.....	32
4.4.1	Pojistná smlouva.....	33
4.4.2	Poslední zpracovaná rozvaha.....	34

4.4.3	Údaj o celkovém obratu.....	36
4.4.4	Další možné ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady.....	37
4.5	Technické kvalifikační předpoklady	37
4.6	Posouzení kvalifikace.....	42
4.7	Pravost a stáří dokladů	43
4.8	Seznam kvalifikovaných dodavatelů.....	44
5	PRAKTICKÁ ČÁST.....	45
5.1	Úvod a cíl praktické části	45
5.2	Stanovení vzorku veřejných zakázek	45
5.3	Předpokládaná hodnota veřejných zakázek.....	46
5.4	Základní kvalifikační předpoklady.....	47
5.5	Profesní kvalifikační předpoklady.....	47
5.6	Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady.....	49
5.6.3	Pojistná smlouva.....	50
5.6.4	Celkový obrat	53
5.7	Technické kvalifikační předpoklady	56
5.8	Vyhodnocení	58
5.9	Vliv stanovení kvalifikačních požadavků na počet uchazečů.....	59
6	ZÁKON č. 55/2012 Sb.....	61
7	ZÁVĚR.....	63
	SEZNAM LITERATURY	64
	SEZNAM TABULEK	66
	SEZNAM GRAFŮ	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	66
	SEZNAM PŘÍLOH	67
	PŘÍLOHY	68

1 ÚVOD, CÍL PRÁCE

Značná část celkových výdajů veřejného sektoru je vynakládána prostřednictvím institutu veřejných zakázek. V roce 2010 dosáhl objem takto rozdělených finančních prostředků výše necelých 269 miliard Kč¹. Ač se jedná za posledních 5 let o druhý nejmenší výdaj veřejného sektoru, stále jde o významný způsob alokace veřejných finančních prostředků a dá se předpokládat, že do budoucna tomu tak bude i nadále.

Nejvýznamnějším druhem veřejných zakázek jsou veřejné zakázky na stavební práce, neboť zaujímají největší část z celkového objemu finančních prostředků, které jsou rozdělovány formou veřejné soutěže. Jejich podíl pravidelně dosahuje zhruba 50% (např. v roce 2010 byly v ČR zadány podlimitní a nadlimitní veřejné zakázky na stavební práce za 137,9 mld. Kč, což představuje přibližně 51,3% z celkového objemu všech podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek). Oproti ostatním veřejným zakázkám (na dodávky a na služby) se veřejné zakázky na stavební práce liší i v dalších aspektech. Jedná se například o procedurální odlišnosti při jejich přípravě, zadávání a realizaci, nebo o jejich návaznosti na další právní předpisy (především na stavební zákon). Zvláštnost veřejných zakázek na stavební práce dále spočívá i v celospolečenském užitku, které tyto zakázky často mívají, neboť je jimi zajišťována mimo jiné převážná část výstavby veřejné infrastruktury. Kvalita provedených prací a také hospodárné vynakládání veřejných prostředků má tak přímý vliv na spokojený život obyvatel a jakýkoliv nedostatek či pochybení může mít zásadní neblahý dopad na celou společnost. S možností spolufinancování veřejné zakázky z fondů EU sílí potřeba na jejich správné zadání, neboť právě to bývá stěžejní podmínkou pro získání těchto finančních prostředků. V souvislosti se snižováním schodku státního rozpočtu a tím pádem i s krácením objemu vynakládaných finančních prostředků veřejným sektorem vyvstává významný požadavek na co nejkvalitnější zadávání veřejných

¹ Statistiky veřejných zakázek za rok 2010. Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/Information-System-on-Public-Contracts/Statistical-Outputs-on-Public-Contracts/Souhrnny-statisticky-prehled-verejnych-zakazek>

zakázek, jehož cílem je přinést finanční úspory, aniž by poklesla kvalita prováděných prací.

Nedílnou součástí kvalitního zadání veřejné zakázky na stavební práce je i správné stanovení kvalifikačních předpokladů, na které se ve své práci zaměřuji. Je třeba hned v úvodu upozornit, že tato práce poskytuje výklad kvalifikačních předpokladů veřejných zakázek na stavební práce dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Tento právní předpis však byl s účinností k 1. 4. 2012 novelizován a některé zmíněné údaje již nejsou aktuální. Tato práce se však opírá o data z roku 2011, a tedy respektuje právní podmínky platné k 1. 1. 2011. Z důvodu velké rozsáhlosti tématu pak bylo přikročeno k tomu, že se tato práce zabývá veřejnými zakázkami zadávanými veřejným, případně dotovaným zadavatelem, což však představuje většinu veřejných zakázek. O veřejných zakázkách zadávaných ostatními zadavateli, které obsahují dle zákona odlišné požadavky na kvalifikaci či rozdílné lhůty, je zde zmíněno jen okrajově. Struktura práce je rozdělena do dvou základních částí.

První část je věnována teoretickým poznatkům a tvoří ji tři kapitoly. První kapitola se věnuje definicím základních pojmů, jejichž význam je podstatný k pochopení a orientaci v dalších částech této práce. Druhá kapitola rozlišuje druhy zadávacích řízení veřejných zakázek a třetí předkládá výčet kvalifikačních předpokladů a stručně popisuje jejich posouzení.

Druhá, praktická část obsahuje soupis kvalifikačních požadavků na stavební práce vzniklý na základě statistického šetření dat provedeného z Informačního systému o veřejných zakázkách. Tento soubor dat je následně podroben rozboru, a to zejména četností výskytu jednotlivých kvalifikačních kritérií, požadovaných forem jejich prokazování či případného odklonu požadavků zadavatele od doporučených hodnot.

V závěru si tato práce všímá praktického dopadu stanovení kvalifikačních předpokladů zadavatelem na počet obdržených nabídek od uchazečů a zmiňuje hlavní změny, které do oblasti kvalifikačních předpokladů přinesla novela – zákon č. 55/2012 Sb.

2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

2.1 Veřejná zakázka²

Veřejnou zakázkou je označována taková zakázka, která je financována z veřejných rozpočtů a je realizována na základě smlouvy mezi zadavatelem veřejné zakázky a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je poskytnutí dodávek, služeb nebo provedení stavebních prací. Veřejná zakázka, kterou je zadavatel povinen zadat podle zákona č. 137/2006 Sb., musí být realizována na základě úplatné písemné smlouvy uzavřené mezi zadavatelem a dodavatelem či dodavateli. Obvykle se jedná o smlouvu na peněžitě plnění, není však vyloučeno i plnění nepeněžitě. K tomu, aby mohlo jít o veřejnou zakázku, musí být zadavatel tou stranou smlouvy, která vynakládá peněžitě prostředky za poskytnuté dodávky, služby či stavební práce.

Veřejné zakázky se podle předmětu dělí na veřejné zakázky na dodávky, na služby a na stavební práce. Podle výše jejich předpokládané hodnoty se dělí na nadlimitní veřejné zakázky, podlimitní veřejné zakázky a veřejné zakázky malého rozsahu.

Druhou možností veřejného zadávání jsou koncesní smlouvy, které jsou upraveny zvláštním zákonem č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení. Tato práce se však zabývá pouze veřejnými zakázkami na stavební práce.

2.2 Veřejná zakázka na stavební práce³

Veřejnou zakázkou na stavební práce je veřejná zakázka, jejímž předmětem je provedení stavebních prací, které se týkají činností souvisejících s výstavbou, s nimi související projektová nebo investiční činnost nebo zhotovení stavby, která je výsledkem stavebních nebo montážních prací, případně i související projektové či inženýrské činnosti, a která je jako celek schopna plnit samostatnou ekonomickou nebo technickou funkci, nebo stavební práce pořizované s využitím zprostředkovatelských

^{2,3} Zpracováno dle: KORYTÁROVÁ, J., HANÁK, T., HRABINCOVÁ, D., HROMÁDKA, V., MARKOVÁ, L., PUCHÝŘ, B. Metodická doporučení pro sjednocení kvalifikačních a hodnotících kritérií pro veřejné zakázky na stavební práce, zpracováno pro Jihomoravský kraj, Brno 2011. 77 s., str. 6

nebo podobných služeb, které zadavateli poskytuje jiná osoba. Veřejnou zakázkou na stavební práce se též rozumí veřejná zakázka s výše uvedeným předmětem plnění a doplněna poskytnutím dodávek či služeb nezbytných k provedení předmětu zakázky dodavatelem.

Při definování předmětu veřejné zakázky jakožto veřejné zakázky na stavební práce je nutné rozlišovat mezi stavebními pracemi a službami. Stavební práce odpovídají činností uvedeným v příloze č. 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, přičemž za veřejnou zakázku na stavební práce se považuje jak samostatné provedení takových stavebních prací, tak i projektová činnost, která je spjata s provedením těchto stavebních prací. V případě, že by tato projektová činnost byla od příslušných stavebních činností oddělena, nebylo by možné takovou činnost považovat za zakázku na stavební práce, ale jednalo by se o veřejnou zakázku na služby. Zda se zadá projekt samostatně nebo i s následnou realizací stavebních činností, je zadavatel oprávněn se rozhodovat na základě vlastního uvážení, přičemž by měl zohlednit zejména ekonomické aspekty jednotlivých způsobů zadávání.

2.3 Zadavatel veřejné zakázky⁴

Za zadavatele veřejné zakázky se považuje veřejný, dotovaný nebo sektorový zadavatel.

Veřejným zadavatelem je Česká republika, státní příspěvková organizace, územní samosprávný celek, příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek, nebo jiná právnická osoba, pokud byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, a je financována převážně státem či jiným veřejným zadavatelem nebo je státem či jiným veřejným zadavatelem ovládána nebo stát či jiný veřejný zadavatel jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu.

⁴ Zpracováno dle: KORYTÁROVÁ, J., HANÁK, T., HRABINCOVÁ, D., HROMÁDKA, V., MARKOVÁ, L., PUCHÝŘ, B. Metodická doporučení pro sjednocení kvalifikačních a hodnotících kritérií pro veřejné zakázky na stavební práce, zpracováno pro Jihomoravský kraj, Brno 2011. 77 s., str. 6

Dotovaný zadavatel je právnická nebo fyzická osoba, která zadává veřejnou zakázku hrazenou z více než 50% z peněžních prostředků poskytnutých veřejným zadavatelem, a to i prostřednictvím jiné osoby, jde-li o nadlimitní veřejnou zakázku na stavební práce. Dotovaný zadavatel postupuje dále při zadávání veřejné zakázky podle ustanovení zákona o veřejných zakázkách platných pro veřejného zadavatele (např. v případě lhůt).

Sektorovým zadavatelem je osoba vykonávající některou z relevantních činností uvedených v zákoně a vykonává ji na základě zvláštního či výhradního práva nebo nad touto osobou může veřejný zadavatel přímo či nepřímo uplatňovat dominantní vliv. Pro sektorového zadavatele zákon stanoví odlišná pravidla při zadávání veřejných zakázek, kterými se řídí pouze v případě nadlimitních veřejných zakázek. Sektorový zadavatel není povinen postupovat dle zákona o veřejných zakázkách v případě, že předmět veřejné zakázky nesouvisí s relevantní činností.

2.4 Dodavatel⁵

Dodavatel je jakákoliv právnická nebo fyzická osoba, která dodává zboží, poskytuje služby nebo provádí stavební práce, pokud má sídlo, místo podnikání či místo trvalého pobytu na území České republiky. Může jím být i zahraniční dodavatel, což je osoba, která se řídí dle zvláštního právního předpisu v obchodním zákoníku.

2.5 Zájemce⁶

Zájemce je dodavatel, který podal žádost o účast v zadávacím řízení nebo byl zadavatelem vyzván k účasti.

^{5,6} Zpracováno dle: KORYTÁROVÁ, J., HANÁK, T., HRABINCOVÁ, D., HROMÁDKA, V., MARKOVÁ, L., PUCHÝŘ, B. Metodická doporučení pro sjednocení kvalifikačních a hodnotících kritérií pro veřejné zakázky na stavební práce, zpracováno pro Jihomoravský kraj, Brno 2011. 77 s., str. 7

2.6 Uchazeč⁷

Uchazeč je dodavatel, který podal nabídku v zadávacím řízení. Uchazeč je i dodavatel, který podal nabídku společně s jinými dodavateli. V tomto případě se všichni tito dodavatelé považují za jednoho uchazeče.

2.7 Zadávací podmínky

Zadávacími podmínkami se rozumí veškeré požadavky zadavatele uvedené v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení, zadávací dokumentaci či jiných dokumentech obsahujících vymezení předmětu veřejné zakázky.

2.8 Předpokládaná hodnota veřejné zakázky na stavební práce⁸

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky je definována jako předpokládaná výše peněžitého závazku vyplývající z plnění veřejné zakázky, kterou stanoví zadavatel pro účely postupu v zadávacím řízení před jeho zahájením. Předpokládanou hodnotu veřejné zakázky stanoví zadavatel na základě údajů a informací o zakázkách stejného či podobného předmětu plnění. Nemá-li takové informace k dispozici, stanoví předpokládanou hodnotu podle údajů a informací získaných průzkumem trhu, případně získaných jiným vhodným způsobem (dotaz na jiného pořizovatele stejného či podobného předmětu plnění nebo shromážděním předběžných cenových nabídek). Při stanovení předpokládané hodnoty je vždy rozhodná cena bez daně z přidané hodnoty a slouží k dvěma základním účelům:

- podává informaci o potřebě finančních zdrojů;
- určuje finanční limit za účelem zařazení veřejné zakázky do příslušné kategorie (nadlimitní, podlimitní, malého rozsahu).

Předpokládaná hodnota tak do značné míry ovlivní způsob zadávání veřejné zakázky.

^{7,8} Zpracováno dle: KORYTÁROVÁ, J., HANÁK, T., HRABINCOVÁ, D., HROMÁDKA, V., MARKOVÁ, L., PUCHÝŘ, B. Metodická doporučení pro sjednocení kvalifikačních a hodnotících kritérií pro veřejné zakázky na stavební práce, zpracováno pro Jihomoravský kraj, Brno 2011. 77 s., str. 7

Je-li veřejná zakázka rozdělena na části je pro stanovení předpokládané hodnoty rozhodující součet předpokládaných hodnot všech částí veřejné zakázky. Zadavatel však nesmí rozdělit předmět veřejné zakázky tak, aby tím došlo ke snížení předpokládané hodnoty pod finanční limity stanovené v zákoně. Naopak dělení jedné veřejné zakázky na více veřejných zakázek ve stejné kategorii finančního limitu zakázáno není.

2.9 Veřejná zakázka podle výše předpokládané hodnoty⁹

Veřejné zakázky se dle předpokládané hodnoty dělí na tři druhy: nadlimitní, podlimitní a veřejné zakázky malého rozsahu. Stanovení této skutečnosti je důležité zvláště z hlediska možnosti použití určitého druhu zadávacího řízení nebo při případném užití některé zákonné výjimky. Hodnoty finančních limitů jsou uváděny bez daně z přidané hodnoty a v případě veřejných zakázek na stavební práce platí jednotně pro všechny typy zadavatelů.

Nadlimitní veřejná zakázka je veřejná zakázka, jejíž cena překročí finanční limity dané zákonem. Např. nadlimitní veřejná zakázka na stavební práce měla v roce 2010 limit 125 451 000 Kč, od roku 2011 byl limit snížen na 125 265 000 Kč. Tyto zakázky musí při zadávání respektovat mimo národních právních předpisů také pravidla EU. Zadavatel je musí kromě Informačního systému o veřejných zakázkách zveřejnit i v Úředním věstníku Evropské unie a vyhotovit písemnou zprávu, kterou na požádání zašle Evropské komisi nebo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. U nadlimitních veřejných zakázek je lhůta pro podání nabídky i samotný průběh výběrového řízení zpravidla delší oproti zakázkám podlimitním. V rámci kvalifikace mají pevně daná pravidla pro prokazování kvalifikačních předpokladů.

Podlimitní veřejná zakázka je veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota činí v případě veřejné zakázky na dodávky nebo veřejné zakázky na služby nejméně 2 000 000 Kč nebo v případě veřejné zakázky na stavební práce nejméně 6 000 000 Kč.

⁹ Zpracováno dle: KORYTÁROVÁ, J., HANÁK, T., HRABINCOVÁ, D., HROMÁDKA, V., MARKOVÁ, L., PUCHÝŘ, B. Metodická doporučení pro sjednocení kvalifikačních a hodnotících kritérií pro veřejné zakázky na stavební práce, zpracováno pro Jihomoravský kraj, Brno 2011. 77 s., str. 7

Zásadní rozdíly v postupech při zadávání veřejné zakázky nadlimitní a podlimitní jsou například v délce lhůt v zadávacím procesu, prokazování splnění kvalifikace nebo v uveřejňování veřejné zakázky.

Veřejná zakázka malého rozsahu je zakázka, jejíž předpokládaná hodnota nedosáhne v případě veřejné zakázky na dodávky nebo služby 2 000 000 Kč nebo v případě veřejné zakázky na stavební práce 6 000 000Kč.

3 DRUHY ZADÁVACÍCH ŘÍZENÍ

Zadávací řízení upravuje závazný procesní postup, kterým je vybírán dodavatel veřejné zakázky. Při zadávání veřejné zakázky je každý subjekt povinen dbát, aby dodržoval základní zásady: transparentnost, rovné zacházení, zákaz diskriminace.

Řízení zahajuje výhradně zadavatel uveřejněním oznámení o zahájení zadávacího řízení nebo odesláním výzvy o zahájení zadávacího řízení. Zákon o veřejných zakázkách rozlišuje a upravuje 6 druhů zadávacích řízení:

- otevřené řízení;
- užší řízení;
- jednací řízení s uveřejněním;
- jednací řízení bez uveřejnění;
- soutěžní dialog;
- zjednodušené podlimitní řízení.

Možnost použití jednotlivých zadávacích řízení závisí na kategorii zadavatele, který veřejnou zakázku zadává, a na dalších zákonných podmínkách pro použití příslušného zadávacího řízení, přičemž platí, že otevřené a užší řízení mohou bez jakýchkoliv podmínek použít všechny kategorie zadavatelů.

3.1 Otevřené řízení

Otevřené řízení představuje nejstandardnější a zároveň nejvíce transparentní způsob zadání veřejné zakázky. Jeho použití je možné obecně, bez vazby na jakékoliv podmínky. Otevřené řízení je zahájeno odesláním oznámení k uveřejnění v Informačním systému o veřejných zakázkách a případně v Úředním věstníku EU. Při otevřeném zadávacím řízení zadavatel oznamuje neomezenému počtu dodavatelů svůj úmysl zadat veřejnou zakázku. Toto oznámení představuje pro dodavatele výzvu k předložení nabídek a prokázání splnění kvalifikace ve lhůtě pro podání nabídek.

- **Základní lhůta pro podání nabídek v otevřeném řízení** u nadlimitní veřejné zakázky činí nejméně 52 (u podlimitní veřejné zakázky nejméně 22) kalendářních dnů ode dne následujícího po odeslání oznámení otevřeného řízení k uveřejnění.

Na výzvu reagují dodavatelé rovnou podáním nabídek, které obsahují i příslušné doklady k prokázání splnění kvalifikace. Při tomto způsobu zadání veřejné zakázky nelze omezit počet uchazečů, kteří podají své nabídky, což přispívá u zakázek se standardním předmětem plnění k dosažení lepších podmínek pro zadavatele. Naopak v případě náročnějších veřejných zakázek může otevřené řízení působit na úkor kvality podaných nabídek.

3.2 Užší řízení

Užší řízení je druhem zadávacího řízení, které umožňuje omezit počet podaných nabídek. Podobně jako v otevřeném řízení je i užší řízení zahájeno odesláním oznámení k uveřejnění v Informačním systému o veřejných zakázkách a případně v Úředním věstníku EU. Toto oznámení je pouze veřejnou výzvou k podávání žádostí o účast a k prokázání splnění kvalifikace. Protože se jedná o dvoufázové zadávací řízení, zájemci nejprve musí podat ve stanovené lhůtě na základě tohoto oznámení zadavateli žádost o účast v tomto řízení a současně prokazují splnění kvalifikace.

- **Základní lhůta pro doručení žádostí o účast v užším řízení** u nadlimitní veřejné zakázky činí nejméně 37 (u podlimitní veřejné zakázky nejméně 15) kalendářních dnů ode dne následujícího po odeslání oznámení užšího řízení k uveřejnění.

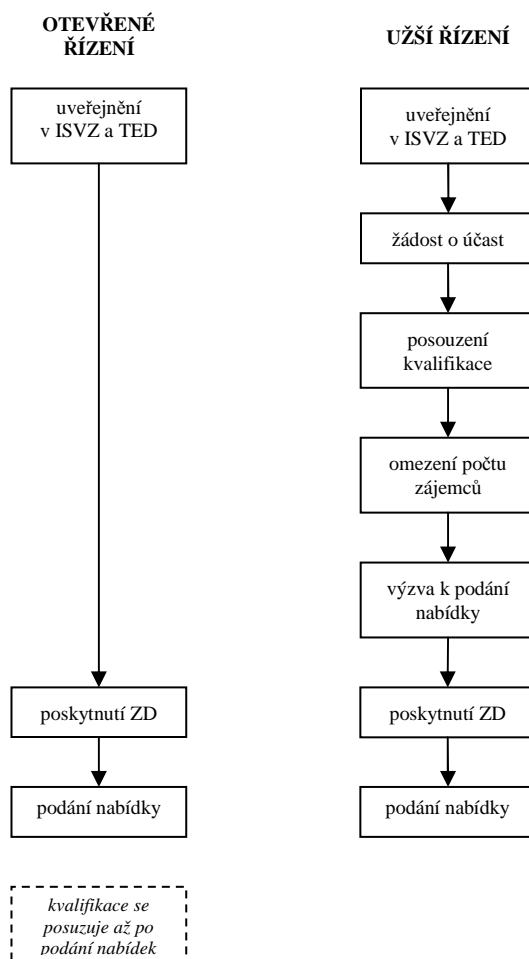
V první fázi užšího řízení se pouze posuzuje kvalifikace zájemců a případně dochází k omezení jejich počtu. Zadavatel je povinen v oznámení vymežit, zda bude omezovat počet zájemců a jaký počet bude vyzván k podání nabídky. Jedná-li se o veřejného zadavatele, nesmí být tento počet nižší než 5, jde-li o sektorového zadavatele, nesmí být tento počet nižší než 3. V případě, že po posouzení kvalifikace nemůže zadavatel vyzvat k podání nabídky alespoň minimální zákonný počet zájemců nebo nebyl podán dostatečný počet žádostí o účast, je zadavatel oprávněn vyzvat k podání nabídky pouze

všechny kvalifikované zájemce, případně je zadavatel rovněž oprávněn zrušit zadávací řízení.

Ve druhé fázi jsou pak zájemci, kteří prokázali splnění kvalifikace a byli zadavatelem vybráni, vyzváni k podání nabídek, které podávají ve stanovené lhůtě.

- Základní **lhůta pro podání nabídek v užším řízení** u nadlimitní veřejné zakázky činí nejméně 40 (u podlimitní veřejné zakázky nejméně 15) kalendářních dnů ode dne následujícího po odeslání výzvy k podání nabídky.

Srovnání postupu činností v otevřeném a užším zadávacím řízení:

Obr. 3-1: Schéma postupu v otevřeném a užším zadávacím řízení¹⁰

¹⁰ Zpracováno dle: DVOŘÁK, David a SERAFÍN, Petr. Veřejné zakázky ve stavebnictví. Praha: Linde Praha, 2011. 423 s. ISBN 978-80-7201-843-7. str. 39.

Nabídku na základě výzvy nemohou podat jiní uchazeči než ti, kteří podali žádost o účast a prošli úspěšně fázemi posouzení kvalifikace a omezení počtu zájemců.

3.3 Jednací řízení s uveřejněním

Jednací řízení s uveřejněním probíhá v základních fázích obdobně jako v případě užšího řízení. Dílčí odlišnost spočívá v tom, že veřejný zadavatel může omezit počet zájemců, které vyzve k podání nabídek, na nejméně tři zájemce. Hlavní rozdíl od užšího řízení pak představuje postup řízení, kdy prvotní hodnocení nabídek uchazečů slouží pouze pro předběžné stanovení pořadí uchazečů a následně probíhá jednání o podaných nabídkách. Jedná se tedy o řízení třífázové:

1. podání žádostí o účast a prokázání splnění kvalifikace;
 2. podávání nabídek a jejich předběžné hodnocení;
 3. jednání a výběr nejvhodnější nabídky.
- **Základní lhůta pro doručení žádostí o účast v jednacím řízení s uveřejněním** u nadlimitní veřejné zakázky činí nejméně 37 (u podlimitní veřejné zakázky nejméně 15) kalendářních dnů ode dne následujícího po odeslání oznámení jednacího řízení s uveřejněním k uveřejnění.
 - **Základní lhůta pro podání nabídek v jednacím řízení s uveřejněním** jak pro nadlimitní, tak i pro podlimitní veřejnou zakázku stanovena není. Mělo by se však jednat o lhůtu přiměřenou s ohledem na povahu zadávané veřejné zakázky.

Pro sektorové zadavatele jednací řízení s uveřejněním představuje standardní druh zadávacího řízení. Naopak veřejný zadavatel ho využívá zřídka, například v případech:

- pokud neúspěšně předcházelo otevřené nebo užší řízení, zjednodušené podlimitní řízení nebo soutěžní dialog;
- pro zadávání stavebních prací výlučně za účelem provádění výzkumu a vývoje;
- pokud lze důvodně předpokládat, že s ohledem na povahu předmětu veřejné zakázky nebo rizika s ním spojená, by nemohly být podány porovnatelné cenové nabídky;
- pro zadávání určitých „konzultačních“ veřejných zakázek na službu.

3.4 Jednací řízení bez uveřejnění

Jednací řízení bez uveřejnění je výjimečný druh zadávacího řízení používaný jen v ojedinělých a řádně odůvodněných případech. V tomto druhu řízení zadavatel přímo vyzývá k jednání jednoho nebo více dodavatelů na základě vlastní volby, aniž by mohli dodavatelé toto rozhodnutí ovlivnit. Jeho užití vymezují striktní podmínky stanovené zákonem. Obecně lze přistoupit k jednacímu řízení bez uveřejnění z důvodů:

- selhání snahy zadat veřejnou zakázku v hospodářské soutěži;
- existence objektivních důvodů, které předem určují dodavatele daného plnění;
- nutnost navázat na již poskytnuté plnění.

Pro použití jednacího řízení bez uveřejnění zákon o veřejných zakázkách specifikuje celou řadu podmínek, které nelze výkladem dále rozšiřovat. Zadavatel může toto řízení zrušit až do doby uzavření smlouvy, a to bez udání důvodu.

- **Základní lhůta pro podání nabídek v jednacím řízení bez uveřejnění** jak pro nadlimitní, tak i pro podlimitní veřejnou zakázku stanovena není. Mělo by se však jednat o lhůtu přiměřenou s ohledem na povahu zadávané veřejné zakázky.

3.5 Soutěžní dialog

Soutěžní dialog umožňuje zadavateli dotvoření zadávacích podmínek veřejné zakázky v součinnosti s potenciálními dodavateli. Ve zvláštních případech nemusí být zadavatel schopen nalézt nejlepší řešení, které je v daném okamžiku na trhu dostupné (např. obchodní tajemství dodavatele). Podstatou soutěžního dialogu tedy je jednání zadavatele s možnými dodavateli před vlastním vytvoření zadávací dokumentace. Během tohoto jednání zájemci nabízejí svá řešení a zadavatel z nich podle předem daných kritérií volí řešení, které nejlépe vyhovuje jeho potřebám a požadavkům. Na základě vybraného řešení je pak vypracována zadávací dokumentace a všichni nevyločení účastníci soutěžního dialogu mají možnost podat nabídky, o kterých se již nemůže jednat. Tento druh zadávacího řízení je určen jen pro veřejné zadavatele u veřejných zakázek s tzv. zvláště složitým předmětem plnění a to za podmínky, že použití otevřeného nebo užšího řízení není s ohledem na povahu předmětu plnění možné.

Veřejná zakázka se zvláště složitý předmět plnění se vyznačuje tím, že u ní nelze přesně vymezit technické podmínky nebo právní či finanční rámec veřejné zakázky. Řízení soutěžního dialogu je zahájeno odesláním oznámení k uveřejnění v Informačním systému o veřejných zakázkách a případně Úředním věstníku EU. Toto oznámení slouží jako výzva neomezenému počtu dodavatelů k podávání žádostí o účast a prokázání kvalifikace. Pokud není dokumentace soutěžního dialogu poskytována, může veřejný zadavatel uvést své požadavky na prokázání splnění kvalifikace dodavateli v kvalifikační dokumentaci. Veřejný zadavatel též může po splnění zákonných podmínek omezit počet zájemců, kteří budou vyzváni k účasti v dialogu, a to nejméně na 3 zájemce. Dosavadní využití soutěžního dialogu není v České republice příliš časté.

- **Základní lhůta pro doručení žádostí o účast v soutěžním dialogu** u nadlimitní veřejné zakázky činí nejméně 37 (u podlimitní veřejné zakázky nejméně 15) kalendářních dnů ode dne následujícího po odeslání oznámení jednacím řízení s uveřejněním k uveřejnění.
- **Základní lhůta pro podání nabídek v soutěžním dialogu** jak pro nadlimitní, tak i pro podlimitní veřejnou zakázku stanovena není. Mělo by se však jednat o lhůtu přiměřenou s ohledem na povahu zadávané veřejné zakázky.

3.6 Zjednodušené podlimitní řízení

Za účelem zajištění větší flexibility zadávání veřejných zakázek a zkrácením délky řízení bylo zavedeno zjednodušené podlimitní řízení. Užití tohoto řízení je vázáno na předpokládanou hodnotu veřejné zakázky, u veřejných zakázek na dodávky a služby se omezuje na veškeré podlimitní zakázky, u veřejných zakázek na stavební práce je pak užití zjednodušeného podlimitního řízení vztaženo pouze na veřejné zakázky s finančním limitem předpokládané hodnoty do 20 mil. Kč bez DPH. Veřejný zadavatel zahajuje zjednodušené podlimitní řízení odesláním písemné výzvy nejméně pěti dodavatelům k podání nabídky a prokázání kvalifikace. Přitom zadavatel musí vyzvat takové dodavatele, o kterých se důvodně domnívá, že jsou schopni předmětnou veřejnou zakázku splnit. Z důvodu dosažení konkurence je zadavateli bráněno, aby opakovaně vyzýval stejný okruh dodavatelů, pokud to nelze odůvodnit předmětem plnění veřejné zakázky či jinými zvláštními důvody. Pro zajištění principu

transparentnosti zákon ukládá uveřejňovací povinnost. Zadavatel musí po dobu lhůty pro podání nabídek danou výzvou uveřejnit vhodným způsobem (vyvěšení na úřední desce či uveřejněním na internetové adrese zadavatele). Odpadá tak povinnost uveřejnění takovéto veřejné zakázky v Informačním systému o veřejných zakázkách.

- Základní **lhůta pro podání nabídek na podlimitní veřejnou zakázku** činí nejméně 15 kalendářních dnů ode dne odeslání výzvy zájemcům.

Na základě tohoto uveřejnění jsou oprávněni podat nabídku na plnění veřejné zakázky i dodavatelé, kteří nebyli k podání nabídky zadavatelem vyzváni. Zadavatel je povinen nabídku přijmout a hodnotit, případně zájemcům poskytnout zadávací dokumentaci. Další postup zjednodušeného podlimitního řízení probíhá standardním způsobem jako podlimitní otevřené řízení.

4 KVALIFIKACE

Kvalifikace představuje soubor požadavků, které stanoví zákon o veřejných zakázkách nebo zadavatel, a jejichž splněním dodavatel prokazuje svou způsobilost k realizaci veřejné zakázky. Veřejný zadavatel je obecně povinen požadovat prokázání splnění kvalifikace dodavatele ve všech druzích zadávacích řízení. Výjimku tvoří zadávací řízení bez uveřejnění, kde se neproazuje kvalifikace v případě, že se zakázka zadává v krajně naléhavém případě nebo navazuje-li jednací řízení bez uveřejnění na veřejnou soutěž o návrh. Ve zbylých případech jednacího řízení bez uveřejnění zadavatel prokázání kvalifikace vyžadovat může, ale nemusí. Doložení splnění kvalifikace je předpokladem pro posouzení a hodnocení nabídky v otevřeném řízení, vyzvání zájemce k podání nabídky v užším řízení či jednacím řízení s uveřejněním, účasti zájemce v soutěžním dialogu a předpokladem uzavření smlouvy ve zjednodušeném podlimitním řízení. Veškeré požadavky na prokázání splnění kvalifikace stanoví veřejný zadavatel v oznámení zadávacího řízení nebo ve výzvě o zahájení zadávacího řízení. Dodatečně stanovené podmínky neuvedených v těchto dokumentech jsou neúčinné a nemohou být důvodem pro vyloučení zájemce ze soutěže. Veřejný zadavatel má však možnost přesněji specifikovat své požadavky na kvalifikaci dodavatele v zadávací nebo kvalifikační dokumentaci, která se tak stane součástí zadávacího řízení a musí být řádně uveřejněna a zpřístupněna. V souvislosti se zásadami rovného zacházení a zákazu diskriminace ve veřejných zakázkách platí, že rozsah požadované kvalifikace musí být omezen pouze na informace a doklady bezprostředně související s předmětem veřejné zakázky. Tedy požadavky zadavatele musí být důvodné a přiměřené, odpovídající povaze a složitosti veřejné zakázky.

Zákon o veřejných zakázkách vymezuje pro veřejného zadavatele 4 kategorie kvalifikačních požadavků, které musí dodavatel splnit:

- základní kvalifikační předpoklady;
- profesní kvalifikační předpoklady;
- ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady;
- technické kvalifikační předpoklady.

Splnění základních a profesních kvalifikačních předpokladů je vymezeno zákonem. Jejich prokazování nelze opomenout a je povinné vždy v plné míře. Ekonomické a finančních kvalifikační předpoklady a technické kvalifikační předpoklady má zadavatel možnost přizpůsobit požadavkům konkrétní veřejné zakázky a nejsou striktně vyžadovány. U veřejných zakázek na stavební práce je však užití všech 4 kategorií kvalifikačních požadavků doporučeno.

Přitom dodavatel může prokázat splnění kvalifikace několika způsoby:

- 1) předložením příslušných dokladů a údajů požadovaných zadavatelem a zákonem;
- 2) výpisem ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů;
- 3) certifikátem vydaným v rámci systému certifikovaných dodavatelů;
- 4) výpisem či certifikátem podle zahraničního práva.

V případě, že dodavatel není schopen prokázat splnění dílčích částí kvalifikace, může ji prokázat prostřednictvím dokladů svých subdodavatelů. To se však netýká prokazování základních kvalifikačních předpokladů nebo u dokládání výpisu z obchodního rejstříku či jiné evidence. Při prokazování splnění kvalifikace prostřednictvím subdodavatele musí dodavatel uzavřít se subdodavatelem smlouvu, v níž se subdodavatel zaváže pro danou veřejnou zakázku poskytnout plnění alespoň v rozsahu, v jakém splnění kvalifikace za dodavatele prokazuje. Přitom subdodavatel je rovněž povinen prokázat splnění základních a profesních kvalifikačních předpokladů. Uchazeč je pak povinen tuto smlouvu spolu s příslušnými doklady předložit veřejnému zadavateli jako součást dokladů prokazujících předepsanou kvalifikaci.

Pokud několik dodavatelů podává společně nabídku na plnění předmětu veřejné zakázky, mohou společně prokázat profesní, ekonomické a finanční nebo technické kvalifikační předpoklady. Každý zvlášť však musí splnit základní kvalifikační předpoklady a předložit výpis z obchodního rejstříku.

4.1 Doba prokazování splnění kvalifikace

Doba, ve které je dodavatel povinen prokázat splnění kvalifikace, se odvíjí od druhu zadávacího řízení veřejné zakázky a příslušných lhůt:

Tab. 4-1: Lhůty pro prokázání splnění kvalifikace

	Otevřené řízení	Užší řízení	Jednací řízení s uveřejněním	Jednací řízení bez uveřejnění	Soutěžní dialog	Zjednodušené podlimitní řízení
Lhůta pro podání žádosti o účast	-----	✓	✓	-----	✓	-----
Lhůta pro podání nabídek	✓	-----	-----	-----	-----	✓
Lhůta stanovená zadavatelem ve výzvě k jednání	-----	-----	-----	✓	-----	-----

Časová délka jednotlivé lhůty se může měnit v závislosti na výši předpokládané hodnoty veřejné zakázky, tedy zdali se jedná o nadlimitní či podlimitní veřejnou zakázku. Zpravidla bývají časové lhůty delší u nadlimitních veřejných zakázek. Při jednacím řízení bez uveřejnění musí dodavatel prokázat kvalifikaci ve lhůtě stanovené zadavatelem ve výzvě k jednání, nejpozději však do uzavření smlouvy.

4.2 Základní kvalifikační předpoklady

Základní kvalifikační předpoklady jsou vymezeny v zákoně úplným výčtem. Jejich smysl spočívá v prokázání bezúhonnosti dodavatele vůči státu. Přitom zákon stanoví rozsah, obsah i způsob doložení. Zadavatel je povinen uvést požadavek na jejich prokázání v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení a musí dbát na splnění všech zákonem vymezených základních kvalifikačních předpokladů. Prokázání základních kvalifikačních předpokladů musí být doloženo zákonem vymezenými doklady nebo čestným prohlášením. U podlimitních veřejných zakázek zákon stanovuje jednodušší pravidla prokázání splnění kvalifikace a zadavatel může požadovat

prokázání pouze čestným prohlášením, případně příslušnými doklady jen v některých, zadavatelem určených základních kvalifikačních předpokladech.

Základní kvalifikační předpoklady splňuje dodavatel [dle § 53]¹¹,

- a) který nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny, trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině, legalizace výnosů z trestné činnosti, podílnictví, přijímání úplatku, podplácení, nepřímého úplatkářství, podvodu, úvěrového podvodu, včetně případů, kdy jde o přípravu nebo pokus nebo účastenství na takovém trestném činu, nebo došlo k zahlazení odsouzení za spáchání takového trestného činu. V případě, že se jedná o právnickou osobu, musí tento předpoklad splňovat statutární orgán nebo každý člen statutárního orgánu a je-li statutárním orgánem dodavatele či členem statutárního orgánu dodavatele právnická osoba, musí tento předpoklad splňovat statutární orgán nebo každý člen statutárního orgánu této právnické osoby; podává-li nabídku či žádost o účast zahraniční právnická osoba prostřednictvím své organizační složky, musí předpoklad podle tohoto písmene splňovat vedle uvedených osob rovněž vedoucí této organizační složky; tento základní kvalifikační předpoklad musí dodavatel splňovat jak ve vztahu k území České republiky, tak k zemi svého sídla (*právnická osoba*), místa podnikání (*fyzická osoba – podnikatel*) či bydliště (*fyzická osoba – nepodnikatel*);

Způsob prokázání:

- výpis z evidence Rejstříku trestů všech uvedených osob
- b) který nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání dodavatele podle zvláštních právních předpisů nebo došlo k zahlazení odsouzení za spáchání takového trestného činu. V případě, že se jedná o právnickou osobu, musí tento předpoklad splňovat statutární orgán nebo každý člen statutárního orgánu a je-li statutárním orgánem dodavatele či členem statutárního orgánu dodavatele právnická osoba, musí

¹¹ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: Sbírka zákonů. 14. 3. 2006. Ve znění pozdějších předpisů. § 53, Základní kvalifikační předpoklady.

tento předpoklad splňovat statutární orgán nebo každý člen statutárního orgánu této právnické osoby; podává-li nabídku či žádost o účast zahraniční právnická osoba prostřednictvím své organizační složky, musí předpoklad podle tohoto písmene splňovat vedle uvedených osob rovněž vedoucí této organizační složky; tento základní kvalifikační předpoklad musí dodavatel splňovat jak ve vztahu k území České republiky, tak k zemi svého sídla, místa podnikání či bydliště;

Způsob prokázání:

- výpis z evidence Rejstříku trestů všech uvedených osob

- c) který v posledních 3 letech nenaplnil skutkovou podstatu jednání nekalé soutěže formou podplácení podle zvláštního právního předpisu;

(Pozn. aut.: Tříletá lhůta se vztahuje k datu vyhotovení podkladu, kterým je tento kvalifikační předpoklad prokazován.)

Způsob prokázání:

- čestné prohlášení dodavatele

- d) vůči jehož majetku neprobíhá nebo v posledních 3 letech neproběhlo insolvenční řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí o úpadku nebo insolvenční návrh nebyl zamítnut proto, že majetek nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo byl konkurs zrušen proto, že majetek byl zcela nepostačující nebo zavedena nucená správa podle zvláštních právních předpisů;

(Pozn. aut.: Pokud insolvenční řízení na majetek dodavatele probíhá, ale nebylo dosud ukončeno, dodavatel kvalifikační předpoklady splňuje.)

Způsob prokázání:

- čestné prohlášení dodavatele

- e) který není v likvidaci;

Způsob prokázání:

- čestné prohlášení dodavatele

- f) který nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky, a to jak v České republice, tak v zemi sídla, místa podnikání či bydliště dodavatele;

Způsob prokázání:

- potvrzení příslušného finančního úřadu a ve vztahu ke spotřební dani čestné prohlášení

- g) který nemá nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, a to jak v České republice, tak v zemi sídla, místa podnikání, či bydliště dodavatele;

Způsob prokázání:

- čestné prohlášení dodavatele

- h) který nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a to jak v České republice, tak v zemi sídla, místa podnikání či bydliště dodavatele;

Způsob prokázání:

- potvrzení příslušného orgánu či instituce (*Pozn. aut.: Příslušná správa sociálního zabezpečení*)

- i) který nebyl v posledních 3 letech pravomocně disciplinárně potrestán či mu nebylo pravomocně uloženo kárné opatření podle zvláštních právních předpisů, je-li požadováno prokázání odborné způsobilosti podle zvláštních právních předpisů. Pokud dodavatel vykonává tuto činnost prostřednictvím odpovědného zástupce nebo jiné osoby odpovídající za činnost dodavatele, vztahuje se tento předpoklad na tyto osoby;

Způsob prokázání:

- čestné prohlášení dodavatele

- j) který není veden v rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek, *tzv. blacklist*;

(Pozn. aut.: Možnost uložení zákazu plnění veřejných zakázek nastává, pokud se dodavatel dopustí správního deliktu v podobě předložení dokladů, které neodpovídají skutečnosti, a měly nebo mohly mít vliv na posouzení kvalifikace dodavatele. V takovém případě dodavateli hrozí pokuta až 10 mil. Kč a zákaz plnění veřejných zakázek na dobu 3 let od nabytí právní moci příslušného rozhodnutí ÚOHS.)

Způsob prokázání:

- čestné prohlášení dodavatele

- k) který předloží seznam statutárních orgánů nebo členů statutárních orgánů, kteří v posledních 3 letech pracovali u zadavatele;

Způsob prokázání:

- čestné prohlášení dodavatele

- l) který, má-li formu akciové společnosti, předloží seznam akcionářů, kteří mají podíl akcií vyšší než 10%.

(Pozn. aut.: Zadavatel posuzuje, zda byl takový seznam předložen či dodavatel prohlásil, že takový seznam nelze sestavit, není jeho povinností zkoumat pravdivost tohoto seznamu.)

Způsob prokázání:

- čestné prohlášení dodavatele

Veškeré doklady, kterými dodavatel prokazuje splnění základních kvalifikačních předpokladů, nesmí být k poslednímu dni, ke kterému může dodavatel prokázat splnění své kvalifikace, starší než 90 dnů.

4.3 Profesionální kvalifikační předpoklady

Profesionální kvalifikační předpoklady dokládají profesní a odbornou kvalifikaci dodavatele k výkonu činností, které jsou předmětem veřejné zakázky. Při jejich definování nezáleží na finančním objemu zakázky, ale na funkci stavebního objektu, který má být

realizován. Rozsah, obsah i způsob prokázání profesních kvalifikačních předpokladů stanoví zákon. Profesní kvalifikační předpoklady můžeme dělit [dle § 54]¹² na ty,

- 1) jejichž splnění musí dodavatel prokázat v každém zadávacím řízení:
 - výpis z obchodního rejstříku či jiné obdobné evidence;
 - doklad o oprávnění k podnikání.
- 2) jejichž splnění musí dodavatel prokázat pouze tehdy, pokud je tak stanoveno zvláštními právními předpisy:
 - členství v určité komoře nebo profesní organizaci;
 - odborná způsobilost.

Splnění profesních kvalifikačních předpokladů prokáže dodavatel, který předloží:

- a) **výpis z obchodního rejstříku**, pokud je v něm zapsán, či z jiné obdobné evidence, pokud je v ní zapsán;
- b) **doklad o oprávnění k podnikání** podle zvláštních právních předpisů v rozsahu odpovídajícím předmětu veřejné zakázky, zejména doklad prokazující příslušné živnostenské oprávnění či licenci;
- c) **doklad vydaný profesní samosprávnou komorou** či jinou profesní organizací prokazující jeho členství v této komoře či jiné organizaci, je-li takové členství nezbytné pro plnění veřejné zakázky na služby podle zvláštních právních předpisů;
- d) **doklad osvědčující odbornou způsobilost** dodavatele nebo osoby, jejímž prostřednictvím odbornou způsobilost zabezpečuje, je-li pro plnění veřejné zakázky nezbytná podle zvláštních právních předpisů.

ad a) **Výpis z obchodního rejstříku**

Výpis z obchodního rejstříku nesmí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.

¹² Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: Sbírka zákonů. 14. 3. 2006. Ve znění pozdějších předpisů. § 54, Profesní kvalifikační předpoklady.

ad b) Doklad o oprávnění k podnikání

Uchazeč musí prokázat soulad živnostenského listu s údaji na výpisu z obchodního rejstříku, jinak nelze kvalifikaci uchazeče považovat za způsobilou.

Doklady o oprávnění k podnikání musí být předloženy v rozsahu předmětu veřejné zakázky. Např. provádění staveb, jejich změn a odstraňování. Přitom zadavatel není povinen vymezit konkrétní obory živnosti, které požaduje prokázat, a je na dodavateli, aby na základě vlastního uvážení prokázal způsobilost u všech činností podstatných k provedení veřejné zakázky. Zadavateli je však doporučeno, aby výčet dokladů o oprávnění k podnikání u konkrétních oborů živnosti, jejichž splnění požaduje prokázat, zveřejnil.

ad d) Doklad o oprávnění k podnikání

U veřejné zakázky na stavební práce jde o autorizaci osoby, která zabezpečuje odborné vedení provádění stavby a má pro tuto činnost oprávnění podle autorizačního zákona. Stavební zákon označuje tuto osobu jako stavbyvedoucí, jehož úkolem je odborné vedení provádění stavby. Stavbyvedoucím se může stát autorizovaný inženýr nebo autorizovaný technik. Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě uděluje autorizaci ve 13 oborech. Vyjma těchto základních autorizací se mohou ve veřejné zakázce objevit i jiné požadavky na splnění profesní kvalifikace dodavatele dle příslušného zákona. Nicméně platí, že zadavatel je oprávněn požadovat pouze autorizaci nebo odbornou způsobilost, která existuje v rámci akreditovaných studijních programů.

4.4 Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady

Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady prokazují ekonomickou sílu a stabilitu dodavatele pro provedení zadávané veřejné zakázky. Při jejich stanovení musí brát zadavatel na zřetel zvláště předmět, předpokládanou hodnotu a způsob realizace veřejné zakázky. K prokázání splnění ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů

dodavatele může veřejný zadavatel požadovat předložení jednoho či více z těchto dokladů [dle § 55 odst. 1]¹³:

- a) **pojistnou smlouvu**, jejímž předmětem je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou dodavatelem třetí osobě;
- b) **poslední zpracovanou rozvahu** podle zvláštních právních předpisů nebo určitou část takové rozvahy;
- c) **údaj o celkovém obratu dodavatele** zjištěný podle zvláštních právních předpisů, popřípadě obrat dosažený dodavatelem s ohledem na předmět veřejné zakázky, a to nejvýše za poslední 3 účetní období; jestliže dodavatel vznikl později nebo prokazatelně zahájil činnost vztahující se k předmětu veřejné zakázky později, postačí, předloží-li údaje o svém obratu za všechna účetní období od svého vzniku nebo od zahájení příslušné činnosti.

Vedle těchto zákonem uvedených dokladů je zadavatel oprávněn požadovat i jiné doklady prokazující splnění ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů, musí však respektovat zásadu bezprostřední souvislosti s předmětem veřejné zakázky. Zadavateli náleží povinnost stanovit v oznámení nebo výzvě o zahájení zadávacího řízení rozsah požadovaných informací a dokladů, dále musí uvést způsob prokázání splnění těchto kvalifikačních předpokladů a vymežit minimální úroveň těchto kvalifikačních předpokladů odpovídající druhu, rozsahu a složitosti předmětu veřejné zakázky. Zároveň platí, že ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady musí být přiměřené a nediskriminační.

4.4.1 Pojistná smlouva

Uchazeč musí doložit pojistnou smlouvu, jejímž předmětem je pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou dodavatelem vůči třetí osobě. Učinit tak může předložením:

- a) běžné pojistné smlouvy pro pojištění odpovědnosti za škodu;
- b) smlouvy stavebního a montážního pojištění, která by kromě pojištění věcí či pojištění ušlého zisku měla obsahovat také pojištění odpovědnosti za škodu.

¹³ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: Sběrka zákonů. 14. 3. 2006. Ve znění pozdějších předpisů. § 55, Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady.

Běžně platí, že uchazeč předkládá pro doložení své ekonomické a finanční způsobilosti zadavateli pouze obecnou pojistnou smlouvu na odpovědnost za škodu vůči třetím osobám či rámcovou smlouvu stavebního a montážního pojištění. Ta je sjednána jen do výše potřebné pro obvyklou činnost dodavatele a u některých veřejných zakázek nemusí dostačovat. Z důvodu, aby se dodavatelé nemuseli neúměrně pojišťovat, dokud ani neznají výsledek zadávacího řízení, může zadavatel nahradit požadavek na předložení pojistné smlouvy za požadavek na předložení jiného dokladu. Tím může být například pojistný certifikát.

Výše pojistné částky by měla být přiměřená a odrážet rizikovost dané zakázky. Doporučené hodnoty minimální požadované výše uvádí tabulka č. 4-2.

Tab. 4-2: Minimální požadovaná výše pojistné částky

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky	0 – 6 mil. Kč	6 – 20 mil. Kč	nad 20 mil. Kč
Doporučená pojistná částka	min. 5 mil. Kč	70% hodnoty zakázky ----- avšak vždy min. 5 mil. Kč	50% hodnoty zakázky ----- avšak vždy min. 15 mil. Kč

V běžných případech by neměla požadovaná částka překročit 100% hodnoty zakázky (vyjma veřejných zakázek malého rozsahu). Pokud se jedná o zvláště rizikovou a náročnou zakázku, limit pojištění může být i vyšší, nicméně se považuje za nutné tento požadavek řádně zdůvodnit v zadávací dokumentaci.

4.4.2 *Poslední zpracovaná rozvaha*

Zadavatel má možnost požadovat předložení poslední zpracované rozvahy dle zvláštních právních předpisů nebo určitou část takové rozvahy. Pro řádné stanovení kvalifikačních předpokladů je nezbytné, aby zadavatel přesně vymezil, jaký údaj bude pro kvalifikovanost posuzovat. Přitom výběr posuzovaných kritérií není omezen, avšak zadavatel odpovídá za důvodnost a nediskriminační povahu jeho požadavků. Některé ukazatele jsou *nevhodné* (stanovení míry zisku), některé jsou považovány za *nepřípustné* (výše základního kapitálu). Nejčastěji se užívá tzv. poměrových ukazatelů:

a) krátkodobá finanční stabilita

- **běžná likvidita** – ukazatel poskytuje informaci o budoucí solventnosti uchazeče; vypovídá o schopnosti subjektu pokrýt své krátkodobé závazky celkovým oběžným majetkem.

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná likvidita}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}}$$

(4-1)

Doporučená hodnota ukazatele je minimálně 1,5.

- **pohotová likvidita** – ukazatel svědčí o schopnosti subjektu pokrýt své krátkodobé závazky oběžným majetkem sníženým o hodnotu zásob.

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{(\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby})}{\text{krátkodobé závazky}}$$

(4-2)

Doporučená hodnota ukazatele je minimálně 1.

Při posuzování běžné a pohotové likvidity je důležitý poměr mezi oběma ukazateli. Značně nižší údaj pohotové likvidity může značit přílišnou váhu zásob v rozvaze subjektu.

b) dlouhodobá finanční stabilita

- **celková zadluženost** – ukazatel kvantifikuje, do jaké míry je financování subjektu závislé na cizích zdrojích. Vyšší hodnota značí větší riziko finanční nestability subjektu.

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková pasiva}}$$

(4-3)

Doporučená hodnota ukazatele je maximálně 0,8; za optimální se považuje hodnota kolem 0,5.

4.4.3 Údaj o celkovém obratu

Zadavatel taktéž může požadovat předložení údaje o celkovém obratu dodavatele zjištěného podle zvláštních předpisů, popřípadě obratu dosaženého dodavatelem s ohledem na předmět veřejné zakázky a stanovit limit jeho minimální výše. Této výše musí obrat dosáhnout v každém roce z posledních 3 účetních období. Pokud dodavatel vznikl nebo prokazatelně zahájil činnost vztahující se k předmětu veřejné zakázky později, postačí, předloží-li údaje o svém obratu za všechna účetní období od svého vzniku nebo od zahájení příslušné činnosti. Stanovení výše limitu celkového obratu závisí na předpokládané hodnotě veřejné zakázky a délce trvání veřejné zakázky.

$$RO_{\min} = \frac{12 * PHZ * \left\{ 0,5 + \left(\frac{PDZ}{12} \right) \right\}}{PDZ}$$

(4-4)

RO_{\min} – Požadovaná minimální hodnota ročního finančního objemu stavebních prací

PHZ – Předpokládaná hodnota zakázky bez DPH

PDZ – Předpokládaná doba trvání zakázky v měsících

Minimálně však musí dosahovat 10 mil. Kč bez DPH. Za vhodnější se považuje stanovit požadavek na obrat dosažený s ohledem na předmět zakázky, tedy například související se stavební činností. Určením limitu minimální výše celkového obratu se zadavatel ubezpečuje, že dodavatel bude z organizačního i kapacitního hlediska schopen realizovat veřejnou zakázku, o kterou se uchází. Naopak dodavatel splněním tohoto požadavku dokládá, že je v jeho možnostech realizovat stavební práce i o vyšším objemu, než je hodnota příslušné veřejné zakázky, a dá se předpokládat, že nebude závislý výlučně na této veřejné zakázce.

Pokud veřejná zakázka obsahuje i provádění specifických prací, zadavatel má právo požadovat navíc i prokázání ročního finančního objemu vzniklého realizací těchto specifických prací za poslední 3 roky. Obvykle by taková požadovaná hodnota finančního objemu měla dosahovat výše předpokládané hodnoty zakázky bez DPH.

4.4.4 Další možné ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady

- **Účetní závěrka** – uchazeč doloží účetní závěrku za poslední 3 uplynulá účetní období. V případě veřejných zakázek s předpokládanou hodnotou vyšší jak 6 mil. Kč bez DPH je doporučeno požadovat účetní závěrku ověřenou auditorem min. za poslední účetní období.
- **Závazný příslib bankovního úvěru** – pokud k proplácení plnění předmětu veřejné zakázky dochází až na konci její realizace a uchazeč není schopen prokázat vlastní zdroje financování v adekvátní míře, předloží uchazeč závazný příslib bankovního úvěru o dostatečných zdrojích financování.

$$\text{Požadovaná výše} = 0,2 * \text{předpokládaná hodnota zakázky bez DPH}$$

(4-5)

- **Prohlášení o objemu prací provedených vlastními kapacitami** – uchazeč doloží prohlášení o finančním objemu prací, které provede vlastními kapacitami.

$$\text{Doporučený podíl} = 0,5 * \text{předpokládaná hodnota zakázky bez DPH}$$

(4-6)

4.5 Technické kvalifikační předpoklady

Technické kvalifikační předpoklady prokazují technickou způsobilost dodavatele k plnění veřejné zakázky. Na rozdíl od ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů zákon o veřejných zakázkách přesně vymezuje, které technické kvalifikační předpoklady může zadavatel požadovat, neboť v tomto případě stanovuje jejich konečný výčet. Přitom však stále platí, že výběr požadavků na prokázání technické způsobilosti musí být související s předmětem veřejné zakázky a zároveň přiměřený s ohledem na druh, rozsah a složitost veřejné zakázky. Zákon o veřejných zakázkách navíc rozlišuje a definuje možné požadavky dle druhu veřejné zakázky a zadavatel je povinen toto rozdělení dodržovat. Pokud je obsahem veřejné zakázky více druhů plnění, zadavatel má právo požadovat prokázání splnění kvalifikačních předpokladů pro každý druh zvlášť. Obdobně jako u jiných kvalifikačních kritérií je zadavatel povinen v oznámení nebo výzvě o zahájení zadávacího řízení stanovit rozsah

požadovaných informací a dokladů, dále musí uvést způsob prokázání splnění těchto kvalifikačních předpokladů a vymežit jejich minimální úroveň. Výběr a zadání technických kvalifikačních předpokladů musí být proveden řádně a pečlivě, zvláště pak stanovení minimální úrovně hodnot pro uznání způsobilosti. Ty by neměly neúměrně omezovat hospodářskou soutěž, na druhou stranu musí zajistit výběr uchazeče, který je zcela způsobilý k plnění předmětu veřejné zakázky a neohrozí průběh ani kvalitu zpracování. Pokud dodavatel není schopen z objektivních důvodů prokázat splnění technických kvalifikačních předpokladů způsobem stanoveným zadavatelem, může tak učinit i jinými rovnocennými doklady, nicméně zadavatel má právo rovněž z objektivních důvodů takové doklady odmítnout.

U veřejných zakázek na stavební práce může k prokázání technických kvalifikačních předpokladů zadavatel požadovat [dle § 56 odst. 3,4,5]¹⁴:

- a) **seznam stavebních prací provedených dodavatelem** za posledních 5 let a osvědčení objednatelů o řádném plnění nejvýznamnějších z těchto prací. Tato osvědčení musí zahrnovat cenu, dobu a místo provádění stavebních prací a musí obsahovat údaj o tom, zda byly tyto práce provedeny řádně a odborně;
- b) **seznam techniků či technických útvarů**, jež se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a to zejména techniků či technických útvarů zajišťujících kontrolu jakosti, bez ohledu na to, zda jde o zaměstnance dodavatele nebo osoby v jiném vztahu k dodavateli;
- c) **osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci dodavatele** nebo vedoucích zaměstnanců dodavatele nebo osob v obdobném postavení a osob odpovědných za vedení realizace příslušných stavebních prací;
- d) **opatření v oblasti řízení z hlediska ochrany životního prostředí**, která bude dodavatel schopen použít při plnění veřejné zakázky, je-li to odůvodněno předmětem veřejné zakázky;
- e) **přehled průměrného ročního počtu zaměstnanců dodavatele** či jiných osob podílejících se na plnění zakázek podobného charakteru a počtu vedoucích zaměstnanců dodavatele nebo osob v obdobném postavení za poslední 3 roky;

¹⁴ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: Sbírka zákonů. 14. 3. 2006. Ve znění pozdějších předpisů. § 56, Technické kvalifikační předpoklady.

- f) **přehled nástrojů či pomůcek, provozních a technických zařízení**, které bude mít dodavatel při plnění veřejné zakázky k dispozici;
- g) je-li to odůvodněno předmětem veřejné zakázky, může veřejný zadavatel požadovat **předložení certifikátu systému řízení jakosti** vydaného podle českých technických norem akreditovanou osobou. Veřejný zadavatel uzná rovnocenné doklady vydané v členském státě Evropské unie a jiné doklady o rovnocenných opatření k zajištění jakosti;
- h) je-li to odůvodněno předmětem veřejné zakázky, může veřejný zadavatel požadovat předložení **dokladu o registraci v systému řízení a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS) nebo certifikátu řízení z hlediska ochrany životního prostředí** vydaného podle českých technických norem akreditovanou osobou. Veřejný zadavatel uzná rovnocenné doklady vydané v členském státě Evropské unie. Veřejný zadavatel uzná rovněž jiné doklady o rovnocenných opatřeních k zajištění řízení z hlediska ochrany životního prostředí.

ad a) **Seznam stavebních prací provedených dodavatelem**

Dokládá se na vzorku tzv. referenčních staveb a v zadávací dokumentaci by mělo být vymezeno:

- požadavek na předložení výpisu stavebních prací za posledních 5 let;
- jaký druh stavebních prací má seznam vzhledem k předmětu plnění veřejné zakázky obsahovat; specifikace podmínek, za kterých je zadavatel uzná započítat do celkového požadovaného objemu provedených prací;
- celkový minimální finanční objem zakázek příslušného oboru, obsažených v seznamu;
- minimální počet požadovaných referenčních zakázek v oboru předmětu plnění veřejné zakázky: 3 stavby za posledních 5 let;
- minimální finanční objem dosažený na určitém počtu referenčních zakázek;
- věcně obsah a rozsah provedených stavebních prací na určitém počtu referenčních staveb;

- možnost doplnění o požadavek dalších referenčních zakázek zahrnujících provádění specifických prací.

Podíl hodnoty jednotlivé doložené referenční zakázky v Kč bez DPH a předpokládané hodnoty veřejné zakázky bez DPH by měl být roven minimálně hodnotě 0,75.

ad b) **Seznam techniků či technických útvarů**

U tohoto kvalifikačního předpokladu se doporučuje vymežit:

- minimální počet techniků uvedených v seznamu;
- požadované minimální vzdělání včetně doložení všech údajů;
- funkci, kterou bude příslušný technik zastávat;
- přehled personálu předpokládaného pro realizaci zakázky.

Dále je vhodné uvést, v jakém pracovněprávním vztahu jsou výše zmiňovaní technici vzhledem k dodavateli.

ad c) **Osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci dodavatele**

Zadavatel může požadovat osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci vedoucích zaměstnanců dodavatele a osob konkrétně odpovědných za realizaci stavebních prací. Prokázání tohoto profesního kvalifikačního předpokladu má nejčastěji podobu čestného prohlášení, které obsahuje výčet těchto osob spolu s uvedením osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikace. V zadávací dokumentaci by měl zadavatel vymežit:

- minimální počet těchto odpovědných osob;
- minimální dosažený stupeň jejich vzdělání;
- jejich minimální odbornou kvalifikaci.

Při stanovení odborné kvalifikace by měl zadavatel požadovat osvědčení o odborné kvalifikaci vydané příslušnou institucí (nejčastěji to bývá doklad osvědčení o autorizaci) a případně určit minimální požadovanou délku odborné praxe.

Aby dodavatel vyhověl tomuto profesnímu kvalifikačnímu předpokladu, měl by mít pro plnění veřejné zakázky 2 osoby odpovědné za realizaci stavebních prací:

Stavbyvedoucí	Další osoba stavbyvedoucího
<ul style="list-style-type: none"> • VŠ vzdělání • autorizace v oboru předmětu plnění veřejné zakázky • praxe v oboru předmětu plnění veřejné zakázky na shodné pozici min. 5 let • zkušenosti s min. 1 stavební zakázkou obdobného charakteru a rozsahu • znalost ČJ nebo SJ 	<ul style="list-style-type: none"> • VŠ/ÚSO stavebního směru • autorizovaný inženýr/technik v oboru předmětu plnění veřejné zakázky • praxe min. 5 let v oboru • znalost ČJ nebo SJ

ad d) Opatření v oblasti řízení z hlediska ochrany životního prostředí

Vzhledem k složitosti specifikace minimální úrovně tohoto kvalifikačního předpokladu se zadavatelé častěji uchylují k požadavku na předložení dokladu o registraci v systému řízení a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS) nebo certifikátu řízení z hlediska ochrany životního prostředí vydaného podle českých technických norem (řada ČSN EN ISO 14000) akreditovanou osobou. Vyžadovat jiné certifikáty a doklady povoluje zákon pouze v odůvodněných případech vzhledem k specifikům předmětu plnění příslušné veřejné zakázky.

ad e) Přehled průměrného ročního počtu zaměstnanců dodavatele

Zadavatel by měl v požadavku vymežit:

- minimální průměrný roční počet zaměstnanců za poslední 3 roky;
- minimální počet vedoucích zaměstnanců (nebo osob v obdobném postavení) za poslední 3 roky.

Obvykle se splnění tohoto kvalifikačního předpokladu dokládá čestným prohlášením dodavatele, přičemž počty se udávají za každý rok samostatně.

ad f) Přehled nástrojů či pomůcek, provozních a technických zařízení

Tento kvalifikační předpoklad se užívá zvláště v případech, kdy je potřeba při realizaci veřejné zakázky užití speciálních technických zařízení. Zadavatel může stanovit i minimální technickou úroveň těchto zařízení. K prokázání způsobilosti dostačuje čestné prohlášení dodavatel, případně se vyžadují smluvní dokumenty či výpis z majetkové evidence. Není však vhodné, aby zadavatel bral tento kvalifikační předpoklad striktně a nesmyslně požadoval úplný výčet potřebných nástrojů a zařízení. Proto je nutné, aby zadavatel v zadávací dokumentaci přesně stanovil, jaké zařízení chce doložit.

ad g) Certifikát systému řízení jakosti

Veřejný zadavatel může v odůvodněných případech požadovat předložení certifikátu systému řízení jakosti vydaného podle českých technických norem akreditovanou osobou (certifikát norem řady ČSN EN ISO 9000 nebo rovnocenného dokladu vydaného v členském státě EU).

4.6 Posouzení kvalifikace

Každý kvalifikační požadavek zadavatele se posuzuje jednotlivě a pouze ve smyslu splnil / nesplnil. Standardně je posouzení kvalifikace prováděno zadavatelem. Veřejný zadavatel však může pro prokázání splnění kvalifikace dodavatele ustanovit zvláštní komisi, která by měla být alespoň tříčlenná. Činnost této komise je podmíněna zachováním mlčenlivosti o skutečnostech, o kterých se členové komise dověděli v souvislosti s výkonem své funkce. Případně může zadavatel pověřit posouzením kvalifikace hodnotící komisi. Zadavatel může po dodavateli požadovat písemné objasnění předložených informací a dokladů nebo dodání dodatečných informací a dokladů pro splnění kvalifikace s výjimkou, kdy splnění příslušné části kvalifikace nebylo dodavatelem vůbec prokázáno. O posouzení kvalifikace pořizuje zadavatel protokol, který přispívá ke zvýšení transparentnosti při posuzování kvalifikace veřejných zakázek. V něm jsou uvedeny identifikační údaje dodavatelů, jejichž kvalifikace byla posuzována, seznam dodavatelů, kteří prokázali splnění kvalifikace, a seznam dodavatelů, kteří splnění kvalifikace neprokázali, spolu s uvedením důvodů.

Pokud posouzení kvalifikace prováděla komise, sepíše protokol o posouzení ona. Přitom platí, že jednotliví členové komise mohou do protokolu uvést svůj odlišný názor od přijatého většinového rozhodnutí. Bezodkladně po posouzení kvalifikace je zadavatel povinen umožnit nahlédnout do protokolu všem dodavatelům, jejichž kvalifikace byla posuzována a dovolit jim, aby si z něj pořídili výpis nebo jeho opis. Vyloučení z účasti v zadávacím řízení může nastat za předpokladu, že:

- a) dodavatel neprokázal splnění kvalifikace v požadovaném rozsahu;
- b) dodavatel nesplnil oznamovací povinnost v případě změny v kvalifikaci;
- c) dodavatel neposkytl dodatečné informace či doklady ve stanoveném rozsahu a termínu.

Dodavatel musí být tato skutečnost bezodkladně písemně oznámena s uvedením důvodu.

4.7 Pravost a stáří dokladů

Dodavatel předkládá pro doložení své kvalifikace zadavateli veškeré doklady v prosté kopii (pokud nestanoví zákon jinak). Zadavatel má právo požadovat před uzavřením smlouvy předložení těchto dokladů v originále nebo jejich úředně ověřenou kopii a dodavatel, se kterým má být uzavřena smlouva, je povinen tak učinit.

Doklady prokazující splnění základních kvalifikačních předpokladů a výpis z obchodního rejstříku nesmějí být k poslednímu dni, ke kterému má být prokázáno splnění kvalifikace, starší 90 kalendářních dnů.

Dojde-li do doby rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky k jakékoliv změně v kvalifikaci dodavatele, která by jinak znamenala nesplnění kvalifikace, je dodavatel povinen nejpozději do 7 dnů tuto skutečnost veřejnému zadavateli písemně oznámit a současně předložit potřebné dokumenty prokazující splnění kvalifikace v plném rozsahu.

4.8 Seznam kvalifikovaných dodavatelů

Seznam kvalifikovaných dodavatelů je databází dodavatelů s podmíněným vstupem, který vede Ministerstvo pro místní rozvoj jako součást Informačního systému o veřejných zakázkách. Smysl tohoto seznamu spočívá ve zjednodušení prokazování kvalifikace. Výpisem ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů lze nahradit zákonem požadované doklady a čestná prohlášení pro splnění základních kvalifikačních předpokladů a v určitém rozsahu i profesních kvalifikačních předpokladů. Neplatí to však úplně, neboť při prokazování základních kvalifikačních kritérií podle § 53 odst. 1 písm. k) a l) se stále musí tyto požadavky prokazovat samostatně příslušnými doklady. U profesních kvalifikačních předpokladů zase závisí, na kolik se údaje o profesní kvalifikaci ve výpisu dodavatele kryjí s kvalifikačními požadavky veřejného zadavatele. Seznam je veřejně přístupný a dodavatelé se mohou do něj zapsat, pokud prokážou splnění těchto kvalifikačních předpokladů. Do seznamu kvalifikovaných dodavatelů Ministerstvo pro místní rozvoj zapisuje:

- identifikační údaje o dodavateli;
- seznam dokladů, jimiž dodavatel prokázal Ministerstvu pro místní rozvoj splnění základních a profesních kvalifikačních předpokladů;
- další informace související s vedením seznamu kvalifikovaných dodavatelů (datum zápisu, datum aktualizace údajů atd.).

Výpis je možné použít i jen k částečnému prokázání způsobilosti a zbytek kvalifikace doložit příslušnými zákonem stanovenými doklady. Zadavatel je povinen výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů k prokázání kvalifikačních předpokladů přijmout, pokud není k poslednímu dni lhůty pro prokázání splnění kvalifikace starší než 3 měsíce.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

5.1 Úvod a cíl praktické části

Praktické stanovení kvalifikačních předpokladů veřejných zakázek na stavební práce se může významně lišit od teoretických poznatků zmíněných v předešlých kapitolách. Zvláště v oblasti ekonomických a finančních, případně technických kvalifikačních předpokladů, jejichž prokázání není legislativou povinně vyžadováno, zákon o veřejných zakázkách ponechává zadavatelům do značné míry volnou ruku ve volbě a rozsahu jejich užití. Pro získání skutečné představy o požadavcích zadavatelů na kvalifikaci uchazečů o veřejné zakázky tak byla vypracována analýza na vypovídajícím vzorku veřejných zakázek. Na základě statistického šetření dat provedeného z Informačního systému o veřejných zakázkách byl vytvořen soupis užívaných kvalifikačních kritérií u veřejných zakázek na stavební práce s předem podmíněným výběrem. Tento soubor dat byl následně podroben rozboru, a to zejména četností výskytu jednotlivých kvalifikačních kritérií, požadovaných forem jejich prokazování či případného odklonu požadavků zadavatele od doporučených hodnot. Cílem praktické části je statistické vyhodnocení četností výskytu jednotlivých kvalifikačních požadavků, definovat často užívaná kritéria a poukázat na dopady, které mohou nevhodně stanovené kvalifikační požadavky způsobit.

5.2 Stanovení vzorku veřejných zakázek

Základním předpokladem pro vytvoření vypovídající analýzy je stanovení reprezentativního vzorku veřejných zakázek na stavební práce. Pro tyto účely bylo využito možnosti vyhledávání a podrobné filtrace parametrů veřejných zakázek na internetových stránkách uveřejňovacího subsystému veřejných zakázek. Informační systém o veřejných zakázkách spravuje Ministerstvo pro místní rozvoj a jedná se o oficiální pramen informací, neboť zákon o veřejných zakázkách ukládá zadavatelům povinnost zveřejňovat průběh zadávání veřejných zakázek do tohoto věstníku. Při faktickém stanovení vzorku tak bylo prvořadě získat dostatečně široký soupis, který by však byl časově, místně a druhově pospolitý.

Výsledný klíč při vyhledávání veřejných zakázek obsahoval následující parametry:

Vyhledávání:

Druh formuláře:	2 Oznámení o zakázce
Typ formuláře:	Vše
Druh zakázky:	Stavební práce
Druh řízení:	Otevřené
Kód místa plnění:	CZ064 – Jihomoravský kraj
Zveřejnění:	1/1/2011 – 31/12/2011

Výsledek: 191 záznamů

V tomto množství záznamů jsou uvedeny jak řádné, tak i opravné formuláře. Vzhledem k administrativní složitosti zadávání veřejných zakázek je poměrně běžné, že k řádnému oznámení posléze přibudou další, opravné formuláře. Ty však mohou napravovat i jinou chybu než v oblasti kvalifikačních požadavků, a tak z pohledu řešené problematiky vznikají duplicitní záznamy, které by statistické výsledky zkreslily. Odstraněním duplicitních údajů vznikl soubor **135 jedinečných záznamů**, který byl následně podroben rozboru.

5.3 Předpokládaná hodnota veřejných zakázek

Důležitou charakteristikou veřejné zakázky je její předpokládaná hodnota. Z uvedeného vzorku 135 veřejných zakázek jí 134 mělo zadanou. Rozložení bylo následující:

Tab. 5-1: Četnosti nadlimitních a podlimitních zakázek

Předpokládaná hodnota veřejné zakázky	Nadlimitní >125 265 000 Kč	Podlimitní 6 000 000 Kč – 125 265 000 Kč
Počet veřejných zakázek	13	121

Veřejná zakázka na stavební práce s evidenčním číslem 6006100002001 neměla ve formuláři Oznámení o zakázce zapsanou předpokládanou hodnotu.

5.4 Základní kvalifikační předpoklady

Ačkoliv zákon o veřejných zakázkách ukládá zadavateli povinnost uvést požadavek na prokázání základních kvalifikačních předpokladů v oznámení či výzvě o zahájení zadávacího řízení, přehledně tak zadavatelé učinili pouze u **119** veřejných zakázek. U zbylých zakázek se zadavatelé odvolávají na zadávací dokumentaci nebo nebyl ve formuláři požadavek vůbec nalezen. Rozsah základních kvalifikačních požadavků a způsoby jejich doložení má zákonem stanovený výčet a nejčastěji je v souladu s ním zadavateli požadováno čestné prohlášení s příloženými zákonem stanovenými seznamy. Pro některé veřejné zakázky pak pouze dostačovalo uvést samotné čestné prohlášení a u zbylých nebylo uvedeno, jakým způsobem se má kvalifikace doložit. Přesné rozdělení požadavků na prokázání základních kvalifikačních předpokladů shrnuje níže uvedená tabulka č. 5-2:

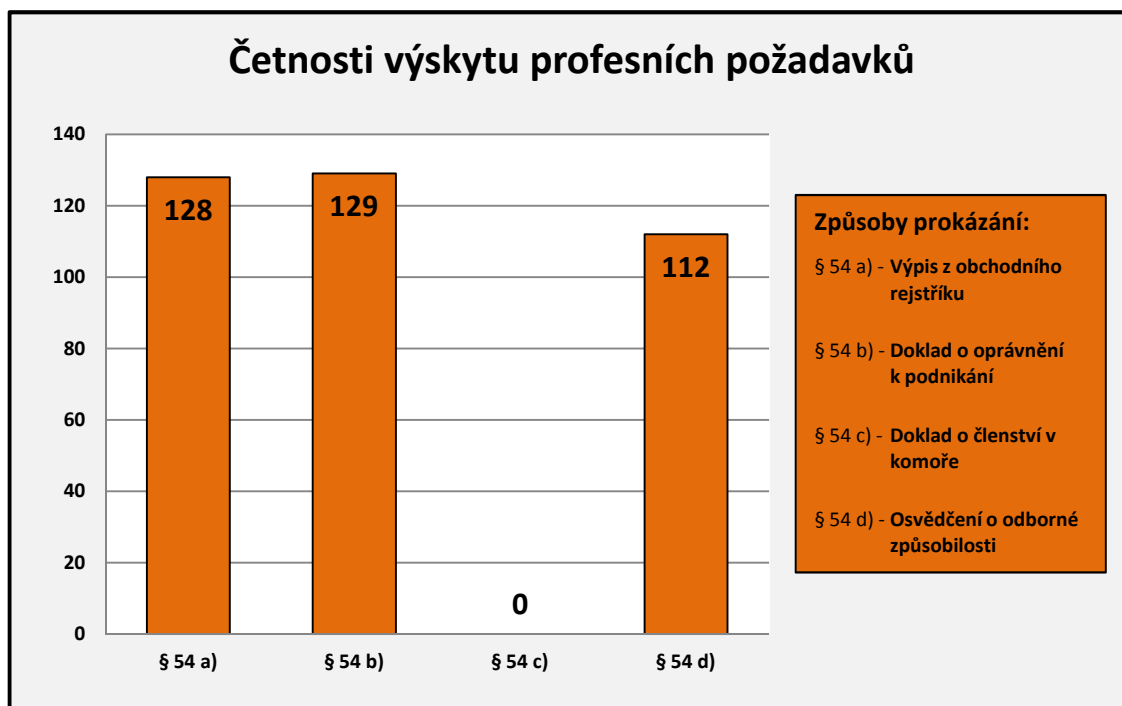
Tab. 5-2: Četnosti výskytu jednotlivých způsobů prokázání

Způsob doložení ZKP	Čestné prohlášení	Čestné prohlášení se stanovenými seznamy	Neuvedeno
Četnost výskytu	14	96	9

Je však nutné zmínit, že zveřejnění tohoto požadavku ve formulářích je velmi nepřehledné a zadavatelé ho obvykle připisují do profesních kvalifikačních předpokladů. Skutečnost se tedy může mírně lišit od uváděného rozložení, avšak dominance způsobu prokazování základních kvalifikačních předpokladů pomocí čestného prohlášení s příloženými zákonem stanovenými seznamy je zřejmá.

5.5 Profesní kvalifikační předpoklady

Obdobně jako u základních kvalifikačních předpokladů i profesní mají rozsah požadavků a způsoby jejich doložení zákonem stanovený výčet a zadavatelé v souladu s ním až na drobné výjimky postupují. Přesné statistické rozložení výskytu jednotlivých požadavků shrnuje graf č. 5-1.

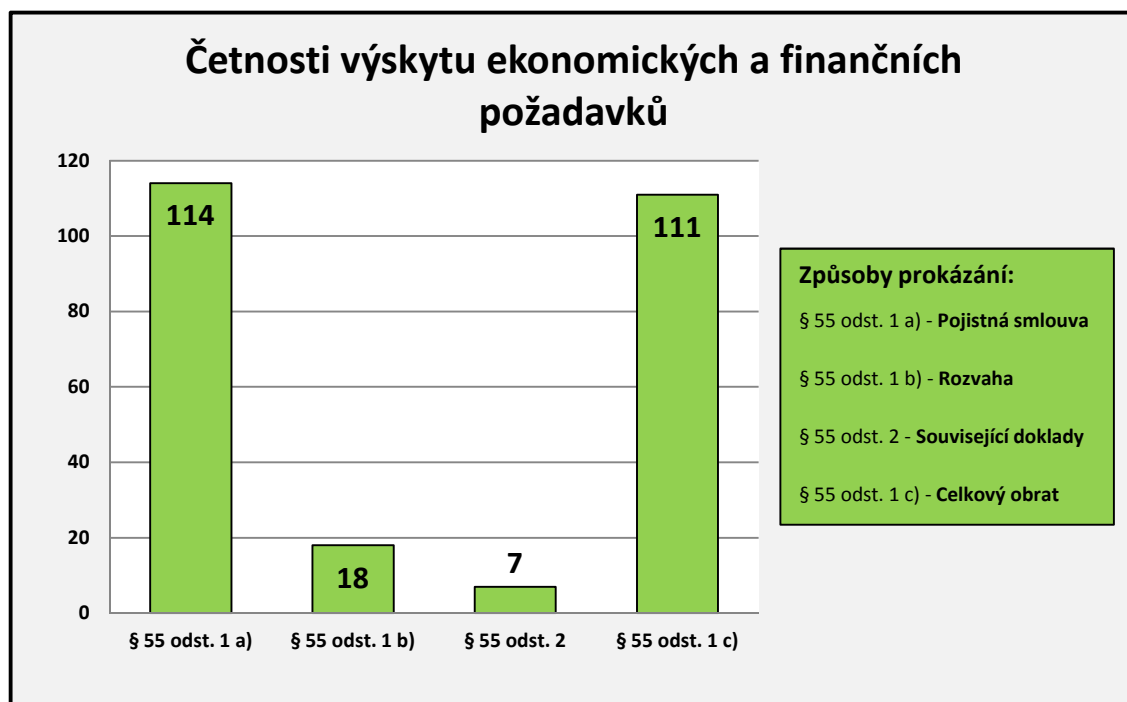

Graf 5-1: Četnosti výskytu profesních požadavků

Z grafu je patrné, že zadavatelé respektují vymezení profesních kvalifikačních předpokladů zákonem o veřejných zakázkách a zvláště výpis z obchodního rejstříku dle § 54 a) a doklad o oprávnění k podnikání dle § 54 b) takřka všichni požadují, neboť jim tak ukládá zákon. Mírně nižší číslo četnosti v grafu je způsobeno tím, že zadavatelé se ve formuláři Oznámení o zakázce pouze odkazují na zadávací dokumentaci, a tudíž nebylo možné tento požadavek ověřit. Naopak odlišná situace byla zaznamenána u předložení dokladu o členství v profesní samosprávné komoře dle § 54 c), kde ve vzorku analyzovaných veřejných zakázek se neobjevil ani jeden takovýto požadavek. Zadavatelé totiž tento požadavek užívají převážně u veřejných zakázek na služby, a tak pro sledovaný vzorek veřejných zakázek tento předpoklad prakticky odpadá. Osvědčení o odborné způsobilosti dodavatele dle § 54 d) již opět patří k hojně využívaným kvalifikačním předpokladům a ve většině případů se dokládá autorizací v oboru dle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Několikrát se však objevil i požadavek na prokázání odborné způsobilosti podle jiných právních předpisů (např. u geologických prací). Nižší četnost výskytu tohoto požadavku oproti prvním dvěma byla způsobena neuvedením nároku zadavatele na jeho doložení u veřejných zakázek s obvykle nižší předpokládanou hodnotou.

5.6 Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady

Na rozdíl od předchozích dvou požadavků na prokázání základní a profesní kvalifikace, ekonomické a finanční předpoklady nejsou povinnou součástí zadávání veřejných zakázek a zadavatelé je nemusí vyžadovat. Přesto jejich správné užití má své opodstatnění a zákon předkládá možné požadavky a stanovuje postup, jakým by je měl dodavatel prokázat. Není však vyloučeno, aby zadavatel s ohledem na druh, rozsah a složitost veřejné zakázky požadoval i jiné předpoklady, než které jsou uvedeny v zákoně. Ve statistickém vzorku se takto nad rámec vyjmenovaný v zákoně objevoval požadavek na *bankovní příslib úvěru*. Zjištěné četnosti výskytu ekonomických a finančních předpokladů shrnuje graf č. 5-2.

Graf 5-2: Četnosti výskytu ekonomických a finančních požadavků

Zadavatelé hojně využívají požadavků na předložení *pojistné smlouvy* dle § 55 odst. 1 a) a doložení údaje o *celkovém obratu* dle § 55 odst. 1 c). Výrazně méně využívány je požadavek na předložení *poslední zpracované rozvahy* dle § 55 odst. 1 b) a jen zcela výjimečně zadavatel přistupují k požadavkům na předložení *souvisejících dokladů* dle § 55 odst. 2 mimo rámec stanovený v zákoně o veřejných zakázkách. Četnost 7 požadavků uvedených ve formulářích je zavádějící. Zadavatelé totiž v některých případech odlišně zařazují požadavek na předložení finančních ukazatelů vyplývajících

z rozvahy buď do části rozvahy dle § 55 odst. 1 b), nebo jsou vyžadovány jako součást čestného prohlášení dle § 55 odst. 2. Fakticky se tak pouze ve 2 případech jednalo o skutečně odlišné související doklady oproti vyjmenovaným třem požadavkům z § 55 odst. 1, a to v obou případech o *bankovní příslib úvěru*.

Ekonomické a finanční kvalifikační požadavky jsou při zadávání veřejných zakázek velice významné. Mohu totiž výrazným způsobem ovlivnit počet uchazečů o danou zakázku. Proto byly hodnoty dvou nejpoužívanějších kritérií stanovené zadavateli porovnány s doporučenými hodnotami vypočtenými pomocí obecných vzorců uvedených kapitole 4.4.

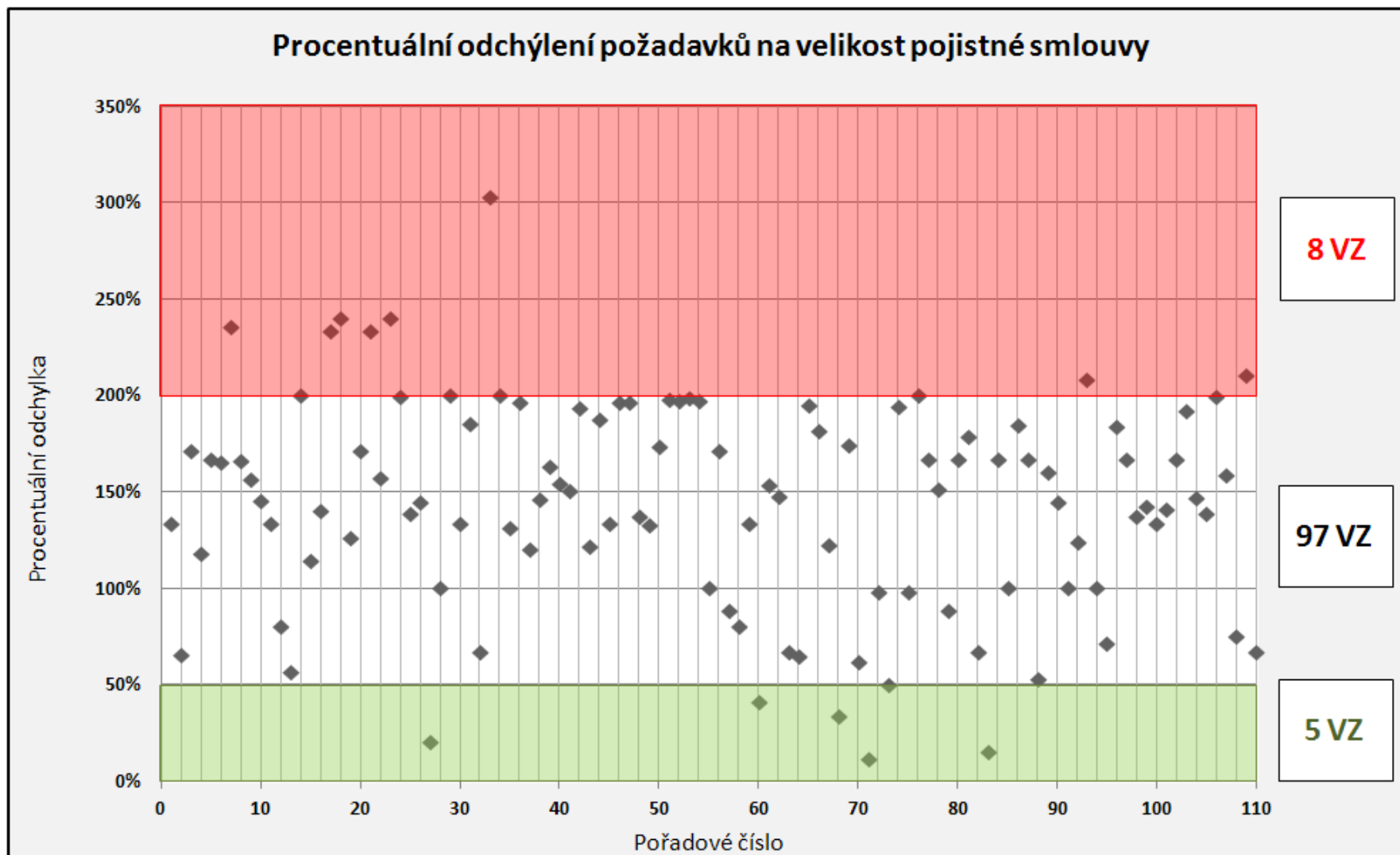
5.6.3 Pojistná smlouva

Požadavek na doložení pojistné smlouvy byl uveřejněn u 114 veřejných zakázek. V rozboru je sledováno 110 záznamů, neboť v několika případech byla požadovaná výše pojistné smlouvy k nalezení jen v zadávací dokumentaci. V grafu č. 5-3 jsou znázorněny procentuální odchylky všech záznamů s tím, že linie 100% představuje doporučenou výši požadované pojistné smlouvy vypočtenou dle obecných pravidel (Tab. 4-2). Graf je dále rozdělen do tří segmentů, z nichž do červeného spadají veřejné zakázky s požadavkem na výši pojistné smlouvy překračující více jak dvojnásobně vypočtenou doporučenou hodnotu. Naopak zelený segment představuje oblast, do které spadají veřejné zakázky s dvojnásobně menším požadavkem na výši pojistné smlouvy, než je vypočtená doporučená hodnota. Třetí segment je bílý a zahrnuje zbylé veřejné zakázky s odchylkou méně jak dvojnásobnou. Výsledkem bylo, že do červeného segmentu spadá **8** veřejných zakázek, zeleného **5** veřejných zakázek a do bílého **97**.

Graf č. 5-4 znázorňuje stejné procentuální odchýlení, avšak nyní je rozdělen dle dvou nejčastěji zastoupených zadavatelů ve sledovaném vzorku. Těmito zadavateli jsou:

- Statutární město Brno
- Správa a údržba silnic Jihomoravského kraje, příspěvková organizace kraje

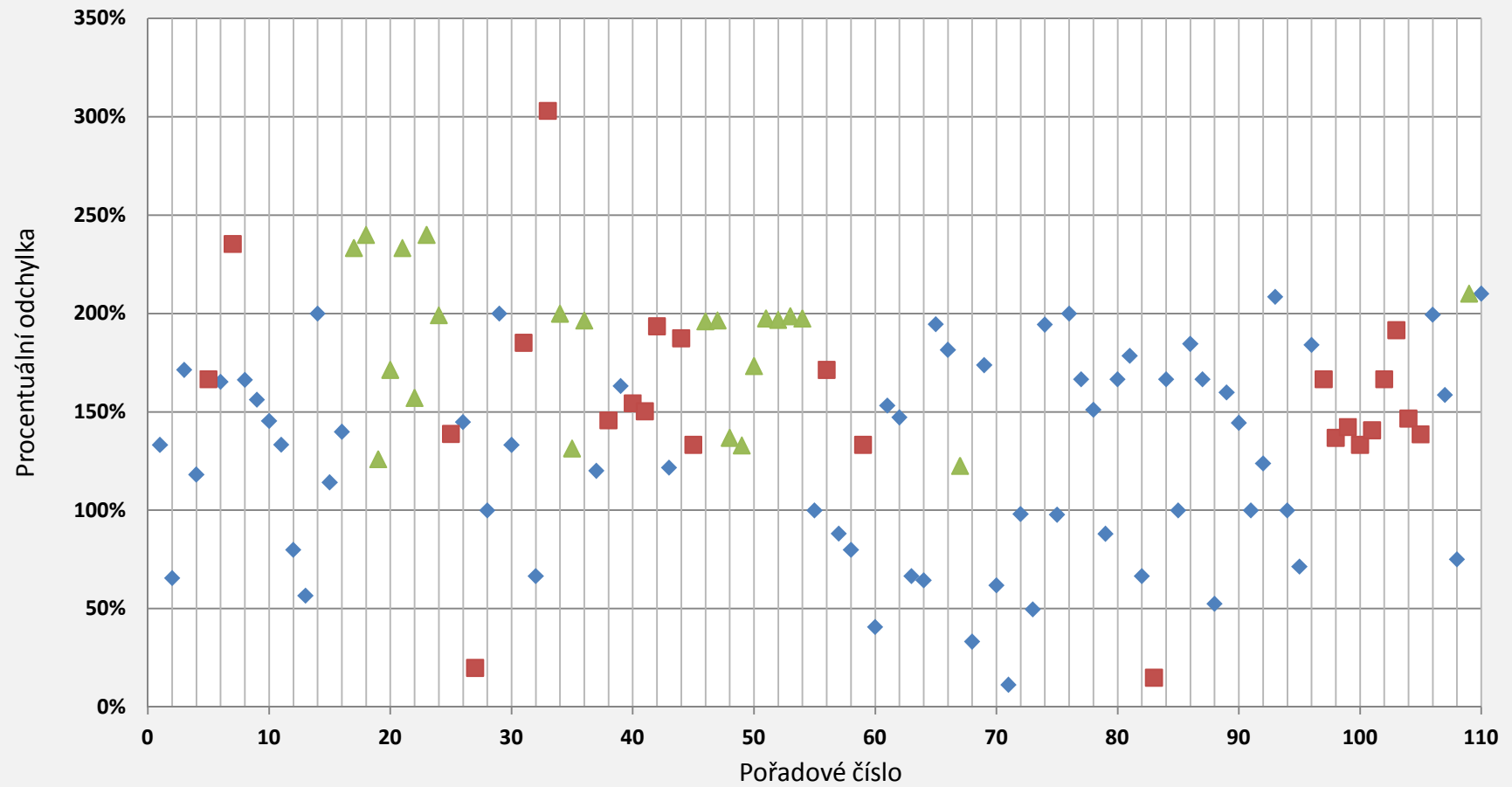
Datová základna k těmto grafům je k nalezení v příloze E.

Graf 5-3: Odchýlení požadavků na velikost pojistné smlouvy

Procentuální odchýlení dle zadavatele

◆ Ostatní zadavatelé ■ Statutární město Brno ▲ Správa a údržba silnic JMK

Graf 5-4: Odchýlení požadavků na velikost pojistné smlouvy dle zadavatele

5.6.4 Celkový obrat

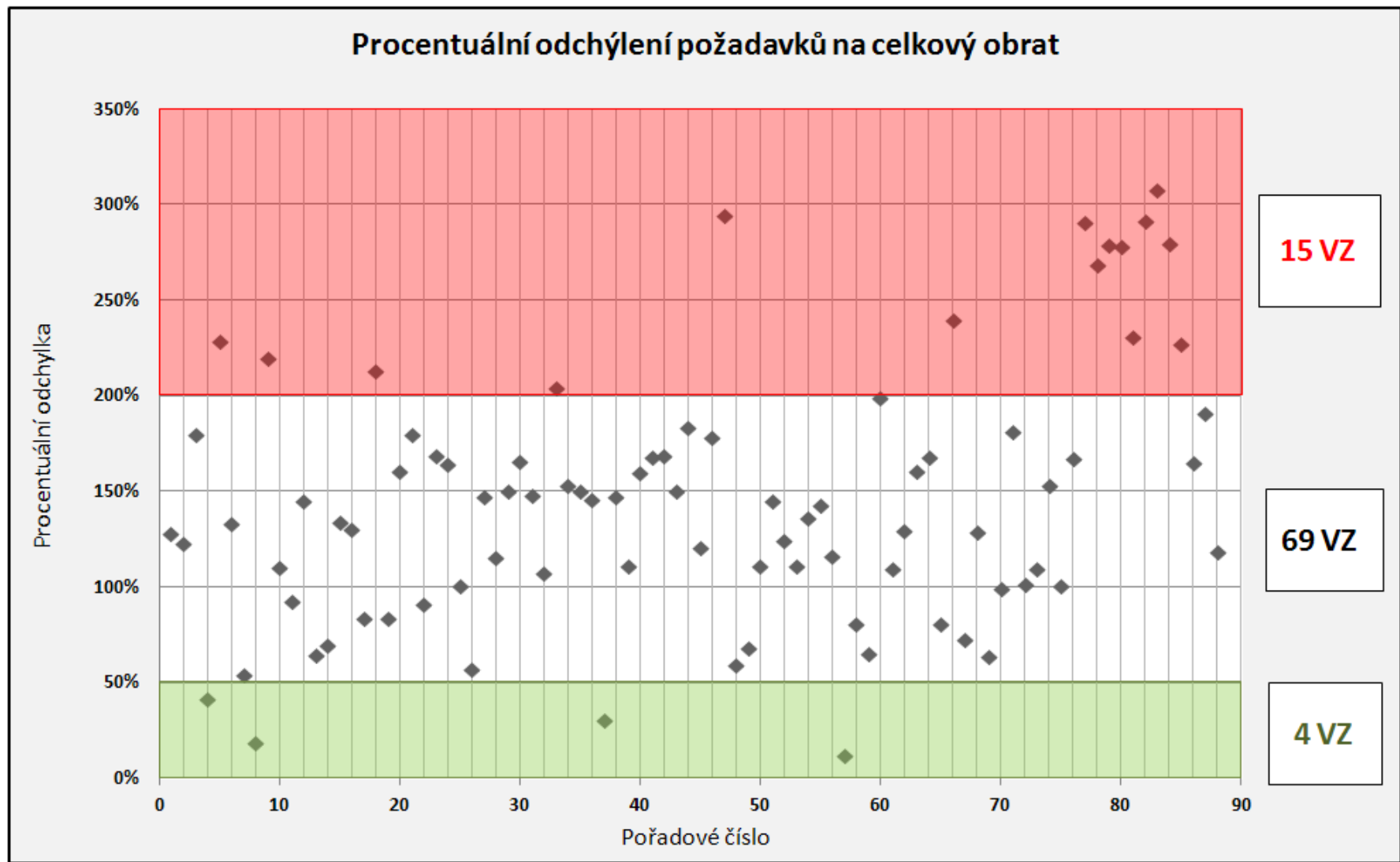
Požadavek na doložení celkového ročního obratu byl nalezen ve sledovaném vzorku u 111 veřejných zakázek na stavební práce. Podrobeno rozboru však mohlo být pouze 88 záznamů, neboť podobně jako v jiných případech bylo zjištění požadované výše obratu vázáno na poskytnutí zadávací dokumentace zadavatelem. Významný vliv na omezení počtu posuzovaných záznamů měla také nedbalost zadavatelů při vyplňování formuláře Oznámení o zakázce, ve kterém několikrát opomenuli zadat předpokládanou dobu trvání veřejné zakázky, a tudíž nebylo možné stanovit doporučenou minimální hodnotu ročního finančního objemu stavebních prací. Časové období, na které se tento požadavek vztahuje, bylo ve vybraném vzorku veřejných zakázek stanoveno zpravidla na poslední 3 roky.

Samotné vyhodnocení dat bylo provedeno obdobným způsobem jako u posuzování výše pojistné smlouvy v kapitole 5.6.3. V grafu č. 5-5 jsou znázorněny procentuální odchylky požadovaných hodnot obratu všech záznamů s tím, že linie 100% představuje doporučenou minimální hodnotu požadovaného ročního obratu vypočtenou dle obecného vzorce (4-4). Graf je dále rozdělen do tří segmentů, z nichž do červeného spadají veřejné zakázky s požadavkem na hodnotu ročního obratu překračující více jak dvojnásobně vypočtenou doporučenou hodnotu. Naopak zelený segment představuje oblast, do které spadají veřejné zakázky s dvojnásobně menším požadavkem na hodnotu celkového ročního obratu, než je vypočtená doporučená hodnota. Třetí segment je bílý a zahrnuje zbylé veřejné zakázky s odchylkou méně jak dvojnásobnou. Výsledkem bylo, že do červeného segmentu spadá **15** veřejných zakázek, do zeleného **4** veřejné zakázky a do bílého **69**.

Graf č. 5-6 znázorňuje stejné procentuální odchýlení, avšak nyní rozlišuje záznamy dle dvou nejčastěji zastoupených zadavatelů ve sledovaném vzorku. Těmito zadavateli jsou:

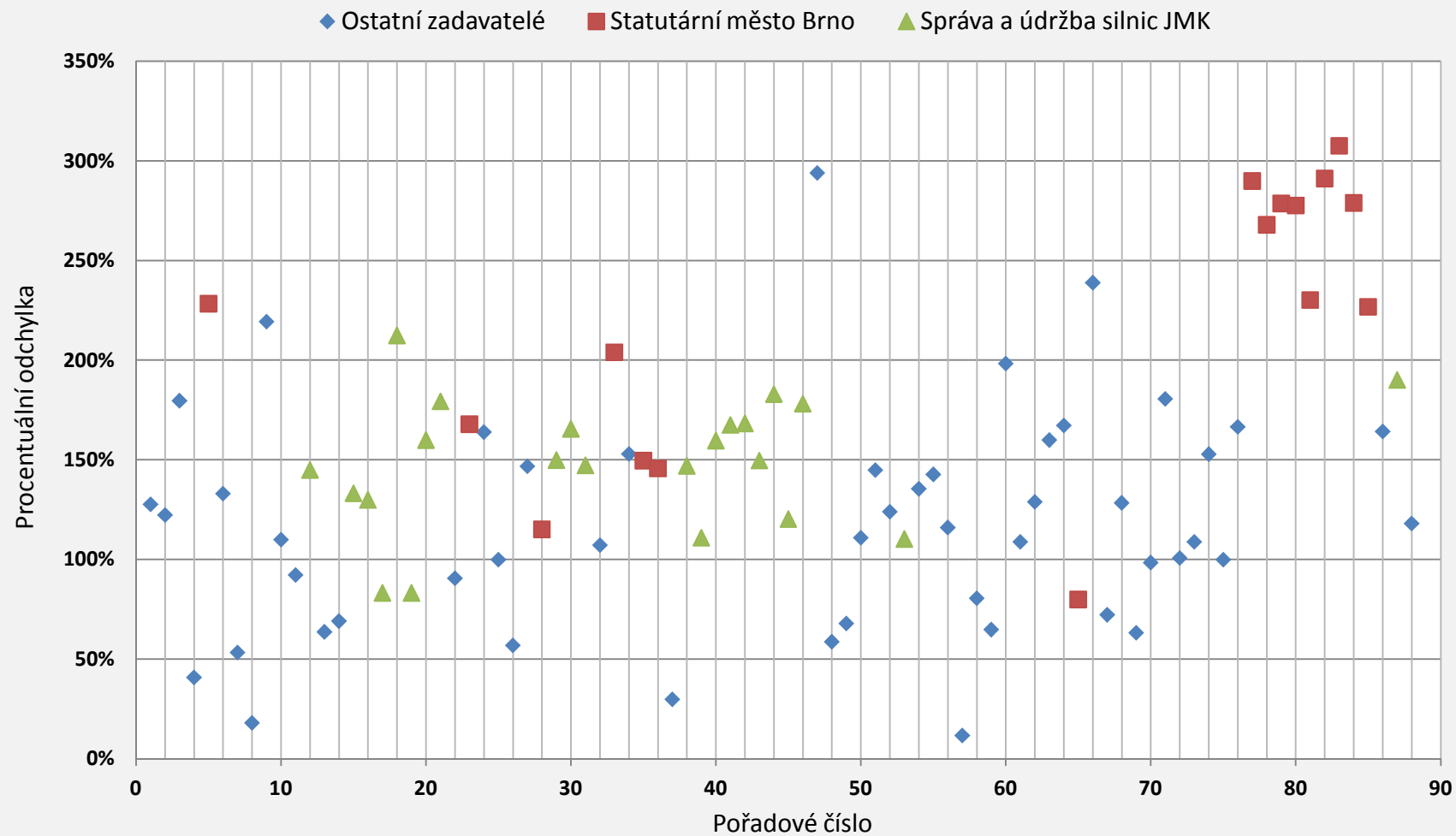
- Statutární město Brno
- Správa a údržba silnic Jihomoravského kraje, příspěvková organizace kraje

Datová základna k těmto grafům je k nalezení v příloze D.

Graf 5-5: Odchýlení požadavků na celkový obrat

Procentuální odchýlení požadavku na celkový obrat dle zadavatele

Graf 5-6: Odchýlení požadavků na celkový obrat dle zadavatele

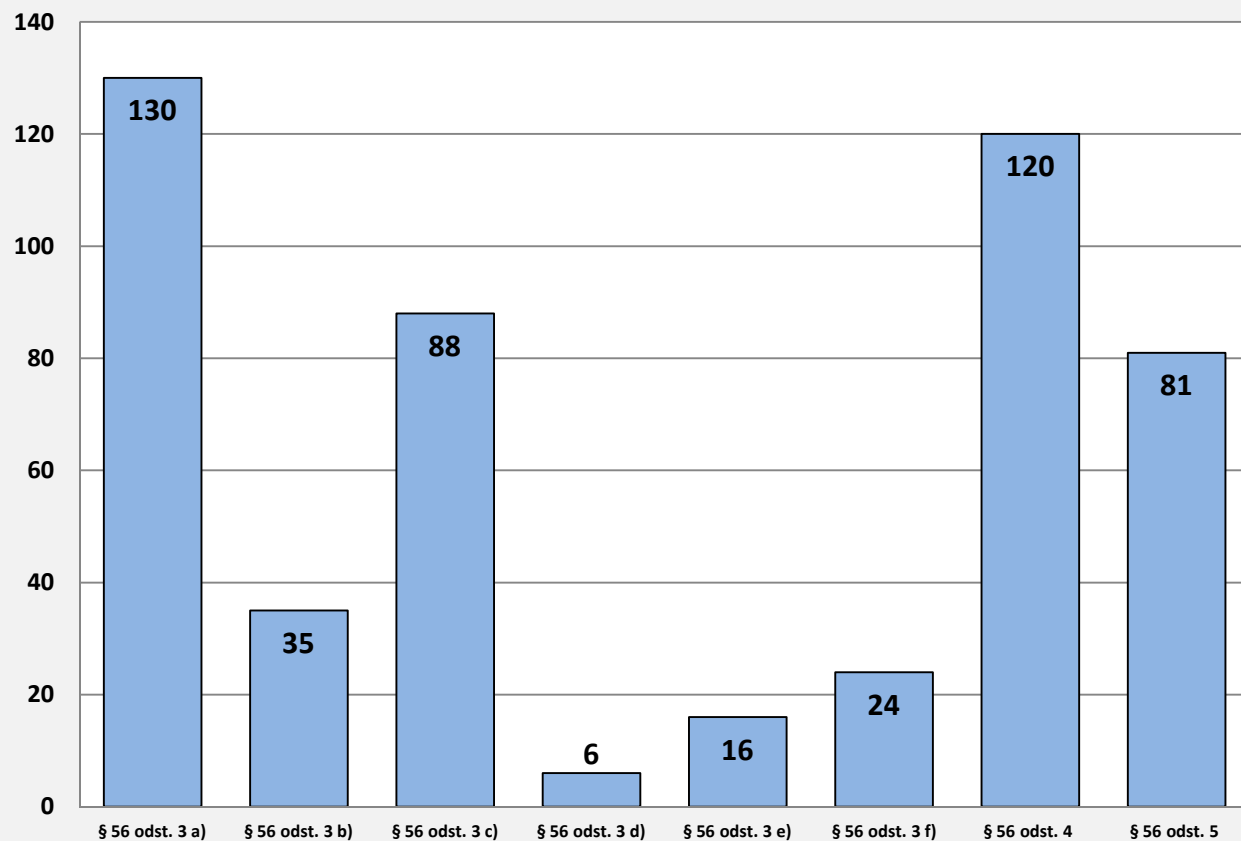
5.7 Technické kvalifikační předpoklady

U technických kvalifikačních předpokladů obdobně jako ekonomických a finančních zákon o veřejných zakázkách vymezuje jejich rozsah, obsah i způsob prokázání, avšak opět již nejsou povinnou součástí zadávací dokumentace a zadavatel má možnost vybrat pouze ty požadavky, které jsou pro konkrétní zakázku vhodné.

Z grafu č. 5-7 však vyplývá, že ze vzorku 135 veřejných zakázek na stavební práce minimálně jeden požadavek užívají takřka všichni dodavatelé. Jedná se o požadavek na doložení seznamu *stavebních prací provedených dodavatelem* za posledních 5 let dle § 56 odst. 3 a). Vyjma dvou veřejných zakázek, kde zadavatel nepožadoval tento seznam, a tří veřejných zakázek, kde se stanovení podmínek prokázání technických kvalifikačních předpokladů odkazuje na zadávací dokumentaci, ostatních **130** zakázek tento požadavek vlastnilo. Dále je zadavateli hojně využíváno požadavku na *certifikát systému řízení jakosti* (zpravidla ČSN EN ISO 9000) dle § 56 odst. 4 a požadavku na doložení *osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci dodavatele* (zpravidla minimálně OHSAS 18001) dle § 56 odst. 3 c). Větší četnost výskytu pak byla zaznamenána i u požadavku na doložení *certifikátu řízení z hlediska ochrany životního prostředí* (ČSN EN ISO 14000 nebo doklad o registraci u EMAS) dle § 56 odst. 5. Někteří zadavatelé však chybně zařazují tento požadavek do kategorie opatření dle § 56 odst. 3 d). Z počtu 6 požadavků hned 5 nárokovalo doložení pouze ISO certifikátu a jen jeden zadavatel v tomto kritériu správně uváděl příslušné opatření na ochranu životního prostředí. Požadavky na předložení *seznamu techniků či technických útvarů* dle § 56 odst. 3 b) či na předložení *přehledu průměrného počtu zaměstnanců* dle § 56 odst. 3 e) jsou užívány spíše okrajově.

Specifickým požadavkem pak je dle § 56 odst. 3 f) nárok na předložení *přehledu nástrojů či pomůcek, provozních a technických zařízení*, který byl využíván výlučně u veřejných zakázek s předmětem činnosti v oblasti výstavby infrastruktury. Jedinou výjimku tvořila veřejná zakázka na sanaci starých ekologických zátěží, kde se tento požadavek objevil také.

Četnosti výskytu technických požadavků

Způsoby prokázání:

- § 56 odst. 3 a) - Seznam stavebních prací
- § 56 odst. 3 b) - Seznam techniků
- § 56 odst. 3 c) - Osvědčení o vzdělání
- § 56 odst. 3 d) - Opatření z hlediska řízení ochrany ŽP
- § 56 odst. 3 e) - Průměrný roční počet zaměstnanců
- § 56 odst. 3 f) - Přehled nástrojů a pomůcek
- § 56 odst. 4 - Certifikát systému řízení jakosti
- § 56 odst. 5 - Certifikát řízení z hlediska ochrany ŽP

Graf 5-7: Četnosti výskytu technických požadavků

5.8 Vyhodnocení

Prokázalo se, že kvalifikační kritéria jsou hojně využívána zadavateli při zadávání veřejných zakázek na stavební práce. Přitom je patrné, že zadavatelé ve většině případů požadují splnění i těch předpokladů, které jdou nad povinný rámeček uložený zákonem o veřejných zakázkách.

Základní a profesní kvalifikační předpoklady díky úplnému výčtu v zákoně a jasné povinnosti uchazeče je doložit přinesly očekávané výsledky a zadavatelé jich užívají vesměs správně. Odlišná situace platí u ekonomických a finančních požadavků. Zde se zadavatelé zaměřují převážně na dva ukazatele: celkový obrát firmy a výši pojistné smlouvy. I přes existenci obecných, doporučených pravidel pro jejich stanovení, zadavatelé uvádějí své požadavky zcela dle libovůle. Některé požadované hodnoty (zvláště na celkový obrát firmy) se lišily až trojnásobně od doporučených hodnot. I když vezmeme v úvahu obecnost doporučených hodnot, nabízí se otázka, zdali takové značné odchýlení mělo v konkrétních případech své opodstatnění a odráželo vyšší rizikovost veřejné zakázky. V opačném případě by takto nevhodně stanovené hodnoty kvalifikačních požadavků jen přispěly k nechtěnému omezení hospodářské soutěže, neboť neúměrně vysoká hodnota požadavku na obrát brání menším a středním firmám v přístupu k těmto veřejným zakázkám a sjednání vysoké pojistné částky se dodavatelům značně prodražuje. U technických kvalifikačních předpokladů se potvrdila předpokládaná rozmanitost užití jednotlivých kvalifikačních požadavků. V nich se vyskytují jak často užívaná kritéria na předložení seznamu obdobných stavebních prací či na předložení certifikátů (řady ISO 9000 a ISO 14000), tak i požadavky používané jen u specifických veřejných zakázek se zvláštním předmětem plnění, což se například jedná o předložení přehledu nástrojů a pomůcek.

Obecně platí, že celému procesu prokazování kvalifikace dodavatele by prospěla větší přehlednost zápisu, který zadavatelé uveřejňují v Informačním systému o veřejných zakázkách.

5.9 Vliv stanovení kvalifikačních požadavků na počet uchazečů

Závěrečné posouzení v této práci si všímá vlivu nevhodně stanovených kvalifikačních požadavků na počet uchazečů o veřejnou zakázku. Pro toto posouzení bylo využito rozboru ekonomického kvalifikačního kritéria na celkový dosažený obrat společnosti. Z analyzovaného vzorku bylo vyňato několik zakázek s výraznou procentuální odchylkou od doporučených hodnot. Přesněji se jedná o soubor 9 veřejných zakázek, které navíc vykazovaly další shodné parametry:

- Zadány stejný zadavatelem: Statutární město Brno
- Zadány ve stejný den: 22. 4. 2011
- Stejný druh stavební činnosti: 45000000-7 Stavební práce
- Typ formuláře: Řádný

Je tedy předpoklad, že informovanost uchazečů o jednotlivých veřejných zakázkách byla stejná, a tedy každý potenciální uchazeč věděl o všech 9 veřejných zakázkách. Stavební činnost u těchto zakázek spočívala v zateplení budov základních škol.

Tabulka č. 5-3 shrnuje, jakým způsobem může výše požadované hodnoty na celkový obrat dodavatele ovlivnit počet obdržených nabídek. Jednotlivé zakázky v této tabulce jsou seřazeny dle výše hodnoty celkového obratu, kterou požadoval zadavatel. Je patrné, že čím je nižší hodnota požadavku na obrat, tím více přibývá obdržených nabídek. Zadavatel zde však pro stanovení požadované hodnoty zřejmě vycházel z desetinásobku předpokládané hodnoty veřejné zakázky. Takto zvolená technika stanovení výše požadovaného obratu se zdá být v kontextu dostupných dat nevhodná. Pokud bychom přijali relevantnost obecného výpočtového vzorce u tohoto typu zakázek, mohly být požadované hodnoty až třetinové. Je tedy pravděpodobné, že by zadavateli v takovém případě nabídek na realizaci jakékoliv zakázky ze souboru přišlo více. Nabízí se tedy otázka, nakolik odůvodněné a pro řádné plnění zakázek nezbytné bylo takto vysoké stanovení požadovaných hodnot.

Další otázkou je, do jaké míry hraje roli způsob stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky, a jestli je vůbec vhodné vypisovat takovýto soubor zakázek v jeden den. Touto problematikou se však již tato práce nezabývá.

Tab. 5-3: Vliv požadované výše obrátu zadavatelem na počet obdržených nabídek

Evidenční číslo	Název zakázky	Předpokládaná hodnota	Doporučená hodnota obrátu	Požadovaná hodnota obrátu	Odchylka	Počet nabídek	Konečná cena	Vícepráce
6005885602001	Zateplení ZŠ Masarova	36 531 000 Kč	118 623 135 Kč	365 000 000 Kč	307,70%	3	41 250 083 Kč	373 985 Kč 321 243,21 Kč
6005885702001	Zateplení ZŠ Plovdivská	26 761 000 Kč	90 987 400 Kč	265 000 000 Kč	291,25%	3	24 210 610 Kč	617 035,68 Kč 77 121,52 Kč
6005886502001	Zateplení ZŠ Heyrovského	25 350 000 Kč	86 190 000 Kč	250 000 000 Kč	290,06%	3	24 974 923 Kč	1 956 254,73 Kč 2 929,85 Kč
6005885402001	Zateplení ZŠ Horní	22 056 000 Kč	78 852 567 Kč	220 000 000 Kč	279,00%	3	18 284 352 Kč	Dokončení: 12 599 822 Kč
6005886002001	Zateplení ZŠ Janouškova	20 141 000 Kč	72 006 236 Kč	200 000 000 Kč	277,75%	4	14 780 016 Kč	396 155,35 Kč 396 155,35 Kč
6005886302001	Zateplení ZŠ Milénova	18 059 000 Kč	64 562 863 Kč	180 000 000 Kč	278,80%	3	12 917 403 Kč	244 625,69 Kč 244 625,69 Kč
6005886402001	Zateplení ZŠ Novoměstská	16 698 000 Kč	59 697 142 Kč	160 000 000 Kč	268,02%	5	13 258 612 Kč	151 692,21 Kč 447 774,98 Kč
6005885902001	Zateplení ZŠ Košinova	10 149 000 Kč	43 424 410 Kč	100 000 000 Kč	230,29%	11	7 639 569 Kč	360 337,17 Kč 356 833,17 Kč
6005885302001	Zateplení ZŠ Bednářova	9 272 000 Kč	39 672 000 Kč	90 000 000 Kč	226,86%	10	7 222 317 Kč	-----

6 ZÁKON č. 55/2012 Sb.

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách byl s účinností k 1. 4. 2012 novelizován zákonem č. 55/2012 Sb. Tento právní předpis přináší do procesu zadávání veřejných zakázek celou řadu změn a významně upravuje i oblast kvalifikačních předpokladů. Obecně se dá říci, že tato novela výrazným způsobem omezuje možné kvalifikační požadavky zadavatelů a měla by přispět k větší otevřenosti jednotlivých zadávacích řízení pro více zájemců či uchazečů. Hlavní změny v oblasti kvalifikačních předpokladů jsou následující:

- Základní kvalifikační předpoklady – novela ruší v § 53 odst. 1 písmena l) a m) [ve sledovaném období vedené ještě jako písmena k) a l)], tedy požadavky na předložení seznamu statutárních orgánů nebo členů statutárních orgánů, kteří v posledních 3 letech pracovali u zadavatele, a aktuálního seznamu akcionářů s podílem vyšším než 10 %, neboť takovéto seznamy nemají vypovídací povahu o schopnosti dodavatele plnit veřejnou zakázku, a nejsou tak ve své podstatě kvalifikací. Požadavek na transparentní strukturu se uvádí do povinných požadavků zadavatele na nabídku uchazeče.
- Profesní kvalifikační předpoklady – novela ponechává profesní kvalifikační předpoklady ve stejném znění.
- Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady – výraznou změnu přináší novela do oblasti ekonomických a finančních předpokladů, které de facto ze zadávacího řízení vypadávají. Novela celý dosavadní § 55 zákona o veřejných zakázkách ruší a namísto toho postačí, aby dodavatel prokázal svou způsobilost v této oblasti pouhým čestným prohlášením o své ekonomické a finanční způsobilosti k plnění veřejné zakázky. Tento požadavek vychází z § 50 odst. 1 c) a celý dosavadní § 55 se stává nadbytečný.
- Technické kvalifikační předpoklady – významné změny novela přináší i do oblasti technických kvalifikačních předpokladů. Novela ruší v § 56 odst. 4 a 5, tedy zadavatelé již nemohou požadovat předložení certifikátů systému řízení

jakosti (ISO) a certifikátů řízení z hlediska ochrany životního prostředí, případně dokladů o registraci v systému řízení a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS). Další omezení přináší novela do oblasti požadovaného rozsahu referencí v § 56 odst. 7 (změněno na § 56 odst. 5). Zde novela doplňuje paragraf o podmínku, která stanovuje, že zadavatel nesmí požadovat rozsah stavebních prací u každé jednotlivé reference větší jak 50 % předpokládané hodnoty zakázky.

Z celého procesu posouzení kvalifikace se pak musí pořádat protokol, jenž by měl sloužit jako kontrola pro uchazeče nad průběhem tohoto posouzení. V neposlední řadě zákon ukládá podmínku, že kvalifikace dodavatele nemůže být předmětem hodnotících kritérií. Novela však přináší i mnoho dalších, dílčích změn a vyjma § 54 všechny ostatní paragrafy týkající se kvalifikace doznaly drobných či podstatných změn.

Jak je patrné, zmíněné úpravy značně mění způsob užívání kvalifikačních předpokladů v zadávacích řízeních. Zvláště v případě ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů dochází k razantní změně, neboť, jak je zřejmé z výše provedené analýzy, bylo dosud ekonomických a finančních kvalifikačních předpokladů hojně využíváno zadavateli a měly viditelný selektivní účinek na počet uchazečů. Toto opatření může velmi přispět k větší otevřenosti zadávacích řízení a k rozšíření hospodářské soutěže. Na druhou stranu je oprávněná obava, zdali pouhé čestné prohlášení dodavatele zaručí zadavateli způsobilost dodavatele po ekonomické stránce a nepovede toto uvolnění podmínek k nárůstu nedokončených zakázek, neboť dodavatel nebude z hlediska své finanční situace schopen řádně plnit veřejnou zakázku, i když o tom byl zprvu přesvědčen. V některých případech by to mohlo znamenat i nechtěné prodloužení doby realizace důležitých veřejných projektů – například strategických zakázek z oblasti výstavby infrastruktury.

7 ZÁVĚR

Tato práce se zaměřila na evidenci a rozbor kvalifikačních předpokladů veřejných zakázek na stavební práce. V první části byl předložen stručný teoretický podklad pro řešenou problematiku. Ve druhé části si pak práce všímala praktického užití kvalifikačních předpokladů při zadávání veřejných zakázek zadavateli. Statistickým šetřením vzorku veřejných zakázek s podmíněným výběrem bylo poukázáno na jednotlivé četnosti užití kvalifikačních požadavků a jejich způsobu prokazování. Dále byly některé požadavky porovnány s doporučenými hodnotami vypočtenými dle obecných vzorců a stanoveny příslušné odchylky. V závěrečné části bylo nastíněno, jakým způsobem může nevhodné stanovení kvalifikačních požadavků zadavatelem ovlivnit množství přijatých nabídek, a které podstatné změny do oblasti kvalifikačních předpokladů přinesla novela – zákon č. 55/2012 Sb.

Obecně se dá říci, že užití kvalifikačních předpokladů při zadávání veřejné zakázky dle právního rámce užívaného před již zmíněnou novelou zákona o veřejných zakázkách plnilo svou funkci jen částečně, a účinnost kvalifikačních kritérií do značné míry záležela na přístupu zadavatele. Novelizací tohoto právního předpisu se způsob stanovení kvalifikačních kritérií značně změnil. Zda půjde o změny, které přispějí k většímu plnění základních zásad veřejných zakázek (tj. transparentnost, rovné zacházení a zákaz diskriminace) nebo přinesou jen vyšší administrativní zátěž na zadavatele a problémy s nedostatečnou kvalifikací dodavatelů k plnění předmětu veřejné zakázky, ukáže až čas.

Na závěr je nutné zmínit, že veškeré údaje obsažené v této práci jsou uváděny s dobrým úmyslem a ve vší snaze o co nejpravdivější prezentování dat. Vzhledem k značné nepřehlednosti uveřejňování konkrétních parametrů zakázek v Informačním systému o veřejných zakázkách a omezeným možnostem v přístupu k informacím o jednotlivých veřejných zakázkách je v této práci možný výskyt drobných nepřesností, které by však neměly mít vliv na sdělenou podstatu.

SEZNAM LITERATURY

Knižní zdroj:

- [1] DVOŘÁK, David a SERAFÍN, Petr. Veřejné zakázky ve stavebnictví. Praha: Linde Praha, 2011. 423 s. ISBN 978-80-7201-843-7

Metodiky a studijní opory:

- [2] KORYTÁROVÁ, J., HANÁK, T., HRABINCOVÁ, D., HROMÁDKA, V., MARKOVÁ, L., PUCHÝŘ, B. Metodická doporučení pro sjednocení kvalifikačních a hodnotících kritérií pro veřejné zakázky na stavební práce, zpracováno pro Jihomoravský kraj, Brno 2011. 77 s.

Dostupné z: <http://www.krajbezkorupce.cz/Articles/806-2-Methodika+VUT.aspx>

- [3] MMR ČR, Odbor veřejného investování (OVI). Metodika zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a metodika zadávání zakázek financovaných ze zdrojů Evropské unie, Praha 2010. 233 s.

Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz/Metodiky---stanoviska/Metodicke-pokyny/Metodika-zadavani-verejnych-zakazek-dle-zakona-c-1>

- [4] KORYTÁROVÁ, J., HROMÁDKA, V. Veřejné stavební investice I, Brno, elektronická studijní opora, FAST VUT v Brně, 2007. 226 s.

Zákon:

- [5] Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. In: Sbírka zákonů. 14. 3. 2006. Ve znění pozdějších předpisů.

Dostupné z: http://www.vzsystem.cz/help_demo/index.html

Časopisné zdroje:

- [6] VRBKA, Petr. Novela zákona o veřejných zakázkách. Stavebnictví. Brno: EXPO DATA spol. s.r.o., 01/12, roč. 2012, s. 22-24, ISSN 1802-2030

- [7] VRBKA, Petr. Novela zákona o veřejných zakázkách. Stavebnictví. Brno: EXPO DATA spol. s.r.o., 05/12, roč. 2012, s. 58-59, ISSN 1802-2030
- [8] HOMOLOVÁ, Štěpánka. Podrobně ke změnám zákona o veřejných zakázkách účinným od 1. dubna 2012. Veřejné zakázky. Praha: Vizea s.r.o., 02/12, roč. 2012, s. 12-32, ISSN 1803-6724

Zdroj z internetu:

- [9] /online/ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Věstník veřejných zakázek*. Poslední aktualizace 11. 5. 2012.
Dostupné z: <http://www.isvzus.cz>
- [10] /online/ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. *Portál o veřejných zakázkách a koncesích*. Poslední aktualizace 27. 4. 2012.
Dostupné z: <http://www.portal-vz.cz>

SEZNAM TABULEK

Tab. 4-1: Lhůty pro prokázání splnění kvalifikace	26
Tab. 4-2: Minimální požadovaná výše pojistné částky	34
Tab. 5-1: Četnosti nadlimitních a podlimitních zakázek	46
Tab. 5-2: Četnosti výskytu jednotlivých způsobů prokázání	47
Tab. 5-3: Vliv požadované výše obratu zadavatelem na počet obdržených nabídek	60

SEZNAM GRAFŮ

Graf 5-1: Četnosti výskytu profesních požadavků	48
Graf 5-2: Četnosti výskytu ekonomických a finančních požadavků	49
Graf 5-3: Odchýlení požadavků na velikost pojistné smlouvy	51
Graf 5-4: Odchýlení požadavků na velikost pojistné smlouvy dle zadavatele	52
Graf 5-5: Odchýlení požadavků na celkový obrat	54
Graf 5-6: Odchýlení požadavků na celkový obrat dle zadavatele	55
Graf 5-7: Četnosti výskytu technických požadavků	57

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 3-1: Schéma postupu v otevřeném a užším zadávacím řízení	19
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Seznam veřejných zakázek na stavební práce	68
Příloha B: Základní a profesní kvalifikační předpoklady	71
Příloha C: Ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady	74
Příloha D: Výpočet procentuální odchylky požadavku na obrat	77
Příloha E: Výpočet procentuální odchylky požadavku na výši pojistné smlouvy	79
Příloha F: Technické kvalifikační předpoklady	81

PŘÍLOHY